Հավելված
Հայաստանի Հանրապետության
Արմավիրի մարզի Շահումյանի թ/ֆ
համայնքի ավագանու՝ 2019 թվականի
փետրվարի 28-ի N 09-Ն որոշման

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐՄԱՎԻՐԻ ՄԱՐԶԻ ՇԱՀՈՒՄՅԱՆԻ Թ/Ֆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ

ՀՆԳԱՄՅԱ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Մշակվել է՝ *համայնքի ղեկավարի և համայնքապետարանի աշխատակիցների կողմից:*
Ներկայացվել է՝ *համայնքի ղեկավար Լյուդվիկ Յայլոյանի կողմից:*
Հաստատվել է՝ *համայնքի ավագանու՝ 2019 թվականի փետրվարի 28-ի N 09-Ն որոշմամբ:*

գ. Շահումյանի թ/ֆ 2019 թվական

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐԻ ՈՂՋՈՒՅՆԻ ԽՈՍՔ

2. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

3. ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ ԵՎ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԼԱՆԱՎՈՐՈՒՄ

4. ՀԶՀԾ- Ի ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄ

5. ՀԶՀԾ-Ի ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳ

6. ԵԶՐԱՓԱԿՈՒՄ

1.ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐԻ ՈՂՋՈՒՅՆԻ ԽՈՍՔ

Տեղական ինքնակառավարման մարմինները համայնքի զարգացման և հանրային ծառայությունների մատուցման միջոցով համայնքային կարիքների բավարարման գործառույթներն արդյունավետ իրականացնելու, իրենց վերապահված լիազորությունների սահմաններում համայնքի առջև ծառացած խնդիրներին ծրագրային և համակարգված մոտեցումներ և լուծումներ տալու համար իրականացնում են հեռանկարային ռազմավարական պլանավորում: Այդ նպատակի իրականացմանն է միտված համայնքի 2019-2023 թվականների զարգացման հնգամյա ծրագիրը /այսուհետ՝ ՀԶՀԾ/:

ՀԶՀԾ-ի նպատակն է՝ սահմանել համայնքի տեսլականը 2023 թվականին, այդ տեսլականին հասնելուն ռազմավարությունը և հիմնական նպատակները:

Հայաստանի Հանրապետության Արմավիրի մարզի Շահումյանի թ/ֆ համայնքի ՀԶՀԾ-ն կազմվել է՝ հիմք ընդունելով նորընտիր ղեկավարի նախընտրական ծրագրի դրույթները, հաշվի են առնվել համայնքաբնակների առաջարկությունները, համայնքի սոցիալ-տնտեսական իրավիճակը, առկա հիմնախնդիրները, իրականացման և ծառայությունների մատուցման տնտեսական, ֆինանսական, բնական ու մարդկային ռեսուրսները: Ուսումնասիրվել են նախորդ զարգացման ծրագրի շարունակականության հնարավորությունները:

Հնգամյա ծրագրի իրականացման համար առկա են բազմաթիվ խոչընդոտներ, մասնավորապես՝ համայնքի բյուջեում սեփական եկամուտների փոքր բաժին, ներդրումների և աշխատատեղերի բացակայություն և այլն: Բնակչությունը հիմնականում զբաղվում է թռչնապահությամբ, ինչը ոչ բոլոր դեպքերում է ապահովում բավարար եկամուտներ:

Սակայն համայնքային իշխանությունները նպատակ են դրել հետևողականորեն՝ քայլ առ քայլ բարեփոխումներ իրականացնելու ճանապարհով աստիճանաբար լուծել համայնքում առկա խնդիրները: Դրանք շատ են, սակայն առաջնահերթությունը տրվել է այն հիմնախնդիրներին, որոնց իրականացման արդյունքում ակնկալում ենք, որ մասամբ կբարձրանա համայնքի բնակիչների կյանքի որակը, կբարելավվի նրանց կենսագործունեության միջավայրը:

Համայնքի գործունեությունը մեծապես կախված է բյուջետային գործընթացի լավ կազմակերպումից, բյուջեի եկամուտների արդյունավետ հավաքագրումից և միջոցները

խնայողաբար օգտագործելուց: Ուստի համայնքի ավագանին, համայնքապետարանի աշխատակիցները շահագրգիռ մոտեցում կցուցաբերեն համայնքի բյուջեի միջոցների գոյացման, դրանց նպատակային օգտագործման, բյուջեի կատարման և վերահսկման ուղղությամբ:

Խնդիրների լուծումը կարելի է իրականություն դարձնել համայնքի բյուջեի կառավարման, ղրամաշնորհների, դոնոր կազմակերպությունների համագործակցության շնորհիվ:

Հնգամյա պլանը միտված է բարելավելու համայնքի բնակիչների արժանապատիվ կյանքը:

Հուսով եմ, որ համայնքի բնակիչներն անտաս չեն մնա և սատար կկանգնեն իրենց կողմից վստահություն ստացած իշխանությունը կրողին՝ համայնքի ղեկավարի, կյանքի կոչելու ծրագրի դրույթները, բարելավելու բնակչության կենսագործունեության միջավայրը:

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐ՝ Լ. ՅԱՅԼՈՅԱՆ

2.1. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Արմավիրի մարզ, Շահումյանի թ/ֆ համայնք
Մարզկենտրոնը՝ Արմավիր

Շահումյանի թ/ֆ համայնքի տեսլականը

Շահումյանի թ/ֆ գյուղն ակտիվ կյանքով ապրող համայնք է, որտեղ առկա բոլոր սոցիալ-տնտեսական, կենցաղային, հոգևոր-մշակութային խնդիրները գտնում են իրենց լուծումը, և համայնքի յուրաքանչյուր անդամ հնարավորություն ունի ակտիվորեն մասնակցելու համայնքում որոշումների կայացմանը և գործողությունների իրականացմանը, ինչպես նաև լրացնելու իր գիտելիքների, հմտությունների և փորձի պակասը:

2023 թվականին ունենալու ենք բնակավայր, որը լինելու է գեղեցիկ, բարեկարգ և բնակիչների համար ապահովելու է բավարար կենսապայմաններ:

2.1. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Շահումյանի թ/ֆ գյուղական համայնքը գտնվում է Արմավիրի մարզի հյուսիս-արևելյան մասում, սահմանակից է Էջմիածին քաղաքային և Նորակերտ, Շահումյան գյուղական համայնքներին:

Մարզկենտրոնից գտնվում է 33 կմ հեռավորության վրա, Էջմիածին քաղաքից՝ 6 կմ : Շահումյանի թ/ֆ տեղանունը առաջացել է խորհրդային ժամանակներում գյուղում գործող Շահումյանի թռչնաֆաբրիկայից: 1950-ական թվականների սկզբին համայնքի տարածքում սկսվել է թռչնաբուծական ֆաբրիկայի կառուցումը: 1953 թվականին ֆաբրիկան շահագործման է հանձնվել: Թռչնաբուծական ֆաբրիկայում աշխատելու նպատակով Հայաստանի և նախկին ԽՍՀՄ-ի տարբեր բնակավայրերից գյուղ են տեղափոխվել և հիմնական բնակություն հաստատել տարբեր տարիքի և զբաղմունքի անձինք:

2002 թվականին Հայաստանի Հանրապետության տնտեսական դատարանի կողմից թռչնաբուծական ֆաբրիկան լուծարվել և սնանկ է ճանաչվել : Տեղանունը ոչ մի անգամ չի վերանվանվել:

Գյուղը ծովի մակարդակից բարձր է 850 մետր: Վարչական տարածքը կազմում է 293.8 հա, որից տնամերձ՝ 38.7 հա: Աշխարհագրական դիրքը նախալեռնային է, կլիմայական պայմանները՝ բարենպաստ: Համայնքի կլիման չոր ցամաքային է, ցուրտ, սակավաձյուն, պարզկա ձմեռներով ու շոգ, չորային ամառներով: Օդի ջերմաստիճանը ձմռանը տատանվում է -3-ից մինչև - 25 աստիճան ըստ Ցելսիուսի, ամռանը ՝ 13-39 աստիճան: Տարվա եղանակներից համեմատաբար մեղմ է գարունը, ամառը տևական է՝4.5-5 ամիս: Տարեկան տեղումների քանակը կազմում է 200-250 մմ: Վերջին տարիներին նկատվում է տևական ձնածածկույթի սակավություն:

Աղյուսակ 1. Համայնքի մշտական բնակչության ու տնային տնտեսությունների ցուցանիշները (01.01.2019թ. դրությամբ)

Հ/Հ	Ցուցանիշներ	Քանակ
1	Բնակչության առկա թվաքանակը / մարդ/	949
2	Տնային տնտեսությունների թվաքանակը	210
2.1	Այդ թվում՝ ժամանակավոր կացարաններում (վագոն,տնակ) բնակվող ընտանիքների քանակը	2

2.2	Կիսակառույց տներում բնակվող ընտանիքների քանակը	0
3	Ընտանեկան նպաստ ստացող ընտանիքների քանակը	29

Համայնքի բնակչության 49,5 %-ը տղամարդիկ են, 50,4 %-ը՝ կանայք:

Աղյուսակ 2. Համայնքի առկա բնակչության տարիքային և սոցիալական կազմի ցուցանիշները (01.01.2019թ. դրությամբ)

Հ/հ	Ցուցանիշները	Ընդամենը	Կանայք	Տղամարդիկ
1.	Համայնքի բնակչության թիվը,այդ թվում՝	949	479	470
1.1.	մինչև 1 տարեկան	6	4	2
1.2.	1-2 տարեկան	8	4	4
1.3.	3-5 տարեկան	31	18	13
1.4.	6-9 տարեկան	41	17	24
1.5.	10-14 տարեկան	46	23	23
1.7.	15-17 տարեկան	28	10	18
1.8.	18 և ավելի տարեկան	785	407	378
2.	Կենսաթոշակառուներ (ներառյալ՝ հաշմանդամ-ներ) , այդ թվում՝	92	61	31
2.1.	Հաշմանդամներ	28	15	13
2.2.	Արցախյան պատերազմի մասնակիցներ	2	0	2
2.3.	Հայրենական պատերազմի մասնակիցներ	0	0	0
3.	Միակողմանի ծնողազուրկ երեխաներ	2	2	0
4.	Երկկողմանի ծնողազուրկ երեխաներ	0	0	0
5.	Խնամակալության հանձնված երեխաներ	0	0	0
6.	Զբաղվածներ (հողագործությամբ)	91	39	52
7.	Գործազուրկներ	462	268	194
8.	Ընտանեկան նպաստների պետական համակարգում գրանցված ընտանիքներ	29	13	16
9.	Արցախյան պատերազմում զոհվածների ընտանիքներ	0	0	0
10.	Փախստական ընտանիքներ	2	5	3

Համայնքում կա 693 աշխատունակ մարդ, որոնցից մշտական աշխատանք ունեն 231-ը: Գործազուրկների մեծամասնությունը կանայք են: Տղամարդկանց աշխատունակ մի մասը զբաղված է արտագնա աշխատանքով: Չաշխատողները գործազուրկի կարգավիճակ չունեն, որովհետև գյուղական համայնքների բնակիչները հիմնականում հողի սեփականատերեր են:

Համայնքի սոցիալապես անապահով բնակիչներին համայնքապետարանի կողմից մատուցվում են սոցիալական ծառայություններ:

Համայնքի զբաղեցրած տարածքը

- Շահումյանի թ/ֆ համայնքի վարչական տարածքը՝ 293.78 հա
- Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր՝ 214.06 հա
- Բնակարանային նշանակության հողեր՝ 45.88 հա
- Արդյունաբերական հողեր՝ 28.64 հա
- Էներգետիկայի և տրանսպորտի հողեր՝ 3.31 հա
- Հատուկ պահպանվող հողեր՝ 0 հա
- Ջրային ֆոնդեր՝ 1.89 հա
- Այլ՝ 0 հա
- Բնակավայրի տարածքը՝ 48.1 հա
- Հողի սեփականաշնորհմանը մասնակցած ընտանիքների թիվը՝ 203
- Մեկ հողաբաժնի չափը՝ մինչը 0.19 հա
- Շահումյանի թ/ֆ համայնքի սեփականություն համարվող հողեր՝ 177.84 հա

2.2. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՍՈՑԻԱԼ – ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԻՐԱՎԻՃԱԿ

- Շահումյանի թ/ֆ համայնքի 2019 թվականի ընդհանուր բյուջեն կազմում է 28196.1 հազար դրամ, 2018 թվականի ընդհանուր բյուջեն՝ 26428.5 հազար դրամ:
- Համայնքի բյուջեի մեջ համայնքի սեփական եկամուտը 2019 թվականին կազմում է 10% 2018 թվականին՝ 9% :
- Համայնքում հիմնականում զբաղվում են հողագործությամբ, անասնապահությամբ և թռչնապահությամբ:

Համայնքում զարգացած են գյուղատնտեսության հետևյալ ճյուղերը՝

❖ խաղողի այգիներ՝ տարեկան շուրջ 7.7 տոննա

❖ պտղատու այգիներ՝ տարեկան շուրջ 57 տոննա

❖ հացահատիկային կուլտուրա՝ տարեկան շուրջ 3.5 տոննա

Համայնքում հողերի սեփականաշնորհումից տարիներ անց բնակիչներն աստիճանաբար սկսեցին քիչ զբաղվել հողի մշակությամբ: Պատճառները տարբեր են՝ ոչ եկամտաբեր հողեր,

տրակտոր - մեխանիզմների բացակայություն, պարարտանյութերի գներ, ոռոգման ջրերի սակագին, սպառման բարդություններ, բնական աղետներ և այլն:

Գյուղատնտեսական արտադրանքի վաճառքն իրականացվում է տեղում, գյուղմթերքների շուկայում և մթերող կազմակերպություններում:

Համայնքում հաշվառված են կենդանիների հետևյալ գլխաքանակները՝

- կով՝ 102 գլուխ
- ոչխար՝ 15 գլուխ
- խոզ՝ 284 գլուխ
- թռչուն՝ 2609 թև
- մեղվաընտանիք՝ 93 հատ

Արոտավայրերի և խոտհարքների բացակայության պատճառով համայնքի բնակիչները անասնակեր ձեռք են բերում այլ տարածաշրջաններից կամ սեփականաշնորհված հողամասերը օգտագործում են այդ նպատակներով:

Համայնքում գյուղատնտեսության զարգացումն ապահովելու նպատակով նախատեսվում են իրականացնել հետևյալ խնդիրները՝

1) աջակցել գյուղացիական տնտեսություններին՝ ապահովելու ոռոգման ջրով,
2) կազմակերպել գյուղատնտեսական հողերի հաշվառում, փաստագրում, ինչպես նաև հատկացում՝ պայմանագրային հիմունքներով,
3) օգնել գյուղացիական տնտեսություններին՝ ձեռք բերելու թունաքիմիկատներ, սերմեր, վառելիք՝ շուկայականից ցածր գներով,
4) անասնապահության բնագավառում իրականացնել անասունների հաշվառում, պրոֆիլակտիկ բուժում, կազմակերպել հակահամաճարակային միջոցառումներ:

Համայնքում չկան զբոսաշրջային հետաքրքրություն ներկայացնող բնական, պատմական և մշակութային հուշարձաններ:

Համայնքը չունի դպրոց, մանկապարտեզ, արտադպրոցական որևէ կրթական հաստատություն:

Տեղական ինքնակառավարման մարմիններ

Շահումյանի թ/ֆ համայնքի ղեկավարն ընտրվել է 2018 թվականի հոկտեմբերի 27-ին: Համայնքի ավագանին բաղկացած է 3 անդամից: Համայնքապետարանի աշխատակազմը բաղկացած է 11 աշխատակիցներից՝ հետևյալ կառուցվածքով.

1. Համայնքի ղեկավար՝ 1
2. Համայնքի ղեկավարի տեղակալ՝ 1
3. Համայնքապետարանի աշխատակազմի համայնքային ծառայողներ՝ 4
4. Տեխնիկական և սպասարկող անձնակազմ՝ 5

Վերջին տարիներին նկատվել է որոշակի դրական տեղաշարժ համայնքապետարանի և բնակիչների փոխհարաբերություններում: Համայնքապետարանի գործունեության մասին բնակիչներին իրազեկելու լավագույն տարբերակը համայնքապետարանի պաշտոնական կայքն է, որտեղ առկա տեղեկատվությունը հասանելի է յուրաքանչյուրին: Կայքում տեղադրվում են հայտարարությունները, համայնքային նորությունները, ընտանեկան նպաստ ստացողների ցուցակները:

Ինտերնետային կայքը հնարավորություն է տալիս համայնքի բնակչության հետ բաց երկխոսության միջոցով համատեղ ուժերով լուծելու համայնքում առկա հիմնախնդիրները: Կայքի վերաբերյալ բնակչության կարծիքներն ու առաջարկությունները նկատի առնելով՝ փորձեր կարվեն կայքի բարելավման ուղղությամբ:

Նոր օրենսդրական ակտերը և անհրաժեշտ տեղեկատվությունը ժամանակին ստանալու համար համայնքապետարանը օգտվում է իրավական տեղեկատվական ծառայություններից:

Համայնքապետարանում ներդրվել է նաև տեղեկատվական ավտոմատացված համակարգ, որի օգնությամբ մարզպետարանի հետ գործում է էլեկտրոնային նամակագրություն:

Բնակարանային և կոմունալ տնտեսություն

Համայնքի բնակելի ֆոնդը կազմում է 85 առանձնատուն, որոնք սեփական միջոցներով կառուցված բնակելի տներ են: Ավան թաղամասը հիմնվել է 1980-ականների սկզբներին: Թաղամասում ավելի քան 9 տան շինարարություն գտնվում է տարբեր աստիճանի անավարտ վիճակում:

Համայնքի գազաֆիկացման ցանցի վերագործարկման աշխատանքներն սկսվել են 2000 թվականից և շարունակվում են մինչև օրս: 2019 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ գազաֆիկացված է համայնքի մոտ 73 տնտեսություն, այդ թվում՝ հին գյուղատեղի 39 %-ը, իսկ նոր գյուղատեղը՝ Ավան թաղամասը և բազմաբնակարան եռահարկ 2 շենքերը ամբողջությամբ գազաֆիկացված չեն: Բազմաբնակարան այդ երկու շենքն ունի նաև տանիքների վերանորոգման և մուտքերի դռների տեղադրման խնդիր:

Համայնքի ճանապարհները, բացի 1-ին և 2-րդ փողոցներից, ասֆալտապատված չեն: 2018 թվականին համայնքի որոշ փողոցներ հարթեցվել են, ապա խճապատվել:

Ըստ գլխավոր հատակագծի՝ համայնքում նախատեսվում է կառուցել մանկապարտեզ: Վերոհիշյալ ծրագրի իրականացումը կխթաներ համայնքի զարգացումը, բնակչության կենսամակարդակի բարձրացումը: Սակայն այն պահանջում է զգալի կապիտալ ներդրումներ, որը համայնքի բյուջեի միջոցներով անհնար է իրականացնել:

Համայնքի փողոցներն ապահովված են փողոցային լուսավորման համակարգերով, բացի Ավան թաղամասի 2 փողոցից: Երեկոյան և գիշերային ժամերին փողոցներով երթևեկելը և՛ բնակիչների, և՛ վարորդների համար առավել անվտանգ է և ապահով:

Նախորդ տարիներին մեծ աշխատանքներ են կատարվել ջրամատակարարման ասպարեզում. իրականացվել են ջրամատակարարման ներքին ցանցի որոշ հատվածների վերանորոգման աշխատանքներ: Արդյունքում՝ ջրամատակարարումը շուրջօրյա է, այն իրականացնում է <<Վեոլիա Ջուր>> ՓԲԸ-ն:

Ջրահեռացման կենտրոնացված համակարգը ընդգրկում է համայնքի տարածքի մի մասը: Կոյուղագծերը քայքայված են, հաճախ առաջանում են խնդիրներ: 2018 թվականին որոշ աշխատանքներ այդ ուղղությամբ կատարվել են, սակայն այն բավարար չէ կոյուղու խողովակների՝ խցանումներից խուսափելու և կոյուղաջրերի անարգել մաքրման համար:

Բնության և շրջակա միջավայրի պահպանություն

Բնության և շրջակա միջավայրի պահպանությունը նորմալ կենսագործունեության ամենաանհրաժեշտ գործոնն է, որի հետևանքով էլ համայնքի առջև ծառացած կարևորագույն խնդիրներից մեկը ազգաբնակչության կենցաղային աղբի տեղափոխման և համայնքի տարածքի մաքրության հարցն է:

Համայնքը չունի անտառային գոտի, սակավ են կանաչապատ տարածքները, բացակայում են այգիներն ու պուրակները, որի հետևանքով առավել կարևոր է դառնում աղբահանության և սանիտարական մաքրման աշխատանքների հավուր պատշաճի կազմակերպումը:

Այս ծրագրում իրականացվող գործառույթները հետևյալն են.

- ✓ ավելացնել փողոցների սանիտարական մաքրման և աղբահանության ծավալները,
- ✓ իրականացնել կանաչապատման աշխատանքներ,
- ✓ աջակցել շրջակա միջավայրի առողջացմանը և մաքրության ապահովմանը,
- ✓ ապահովել գերեզմանատան տարածքի մաքրումը:

Բնակչության կենցաղային աղբի հեռացումը և համայնքի տարածքի աղբահանության և սանիտարական մաքրման կազմակերպումը այսօր բավարար հիմքերի վրա է: Այն իրականացվում է Շահումյանի թ/ֆ համայնքապետարանի միջոցներով՝ համաձայն համայնքի ավագանու կողմից հաստատված սխեմայի և ժամանակացույցի:

Առաջիկա տարիներին նախատեսվում է ավելացնել աղբահանության ծավալները, համայնքի բնակչությանը ներգրավել բնապահպանական խնդիրների լուծման գործընթացում, բնակչության շրջանում աշխատանքներ տանել՝ շրջակա միջավայրի մաքրության պահպանման ուղղությամբ, բարելավել ծառայությունների մատուցման որակը:

Համայնքապետարանը նախատեսում է իրականացնել որոշակի ծրագրեր կանաչապատման ուղղությամբ: 2018 թվականի նոյեմբերին կազմակերպվել է ծառատունկ համայնքապետարանի շրջակայքում: Նախատեսվում է ավելացնել համայնքի կանաչապատ տարածքները, բարեկարգել փողոցները և բակային տարածքները:

Բնության և շրջակա միջավայրի պահպանության կարևորագույն գործոններից մեկը կոյուղաջրերի հեռացման համակարգերի կանոնավոր գործունեությունն է: Նախատեսվում է այդ աշխատանքները իրականացնել շարունակական ծրագրով: Սակայն այս ծրագրի իրականացումը բացառապես համայնքի բյուջեի միջոցների հաշվին կատարելը իրատեսական չէ: Անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ներդրումային դաշտը, որոնել և գտնել շահագրգիռ անձանց և կազմակերպությունների, համագործակցել նրանց հետ: Ծրագրին աջակցելու, որոշակի ներդրումներ կատարելու դեպքում ամբողջ ծավալով ծրագրի իրագործումը կհամարվի իրատեսական:

Տրանսպորտ, ճանապարհային տնտեսություն և կապ

Համայնքը շատ մոտ է գտնվում Էջմիածին քաղաքին, և համայնքի բնակիչները հիմնականում օգտվում են Էջմիածին – Աշտարակ, Էջմիածին – Այգեշատ տրանսպորտի միջոցներից՝ ավտոբուս, միկրոավտոբուս, որոնք անցնում են հարևան Շահումյան գյուղի միջով:

Համայնքի բնակչության մոտ 92%-ն ապահովված է բջջային հեռախոսակապով: Համայնքում գործում են <<Բիլայն>>, <<ՎիվաՍել>>, <<Յուքոմ>> բջջային ցանցերը, կա ինտերնետ կապ: Բնակչությունը հնարավորություն ունի դիտելու ավելի քան 20 հեռուստաալիք:

Համայնքի բնակիչներն օգտվում են Շահումյան գյուղի կանոնավոր գործող փոստատնից:

Համայնքի ճանապարհները գրունտային են, խճապատված:

2014-2018 թվականներին իրականացվել են համայնքի փողոցների բարեկարգման և ընթացիկ վերանորոգման աշխատանքներ, որի արդյունքում ճանապարհների փոսերը լցվել են խճաքարերով: Ճանապարհների հետ կապված խնդիրներ կան Ավան թաղամասում: Այդ թաղամասում ճանապարհային տնտեսության ոլորտում դեռևս չեն իրականացվել ներդրումներ: Նշված աշխատանքները պահանջում են զգալի ֆինանսական ներդրումներ, որոնք համայնքի բյուջեի միջոցների հաշվին անհնար է իրականացնել:

Նախատեսվում է հնգամյա ծրագրի ընթացքում որոնել դոնոր կազմակերպություններ, հնարավորության դեպքում օգտվել սոցիալական ներդրումային ծրագրերից և այդ թաղամասում ևս իրականացնել նախատեսված ծրագրեր:

Կրթություն

Շահումյանի թ/ֆ համայնքը չունի դպրոց: Համայնքի երեխաների մեծ մասը հաճախում է հարևան՝ Շահումյան գյուղի միջնակարգ դպրոց, մի մասն էլ՝ Էջմիածին քաղաքի տարբեր դպրոցներ: Քանի որ համայնքը շատ մոտ է Շահումյան գյուղին, չկա բաժանող հեռավորություն, ուստի այն դժվարություն չի առաջացնում բնակիչների համար: Շահումյան համայնքում գործող կրթական հաստատությունները՝ դպրոցը և դպրոցին կից գործող նախակրթարանը, մշտապես գտնվում են Շահումյանի թ/ֆ համայնքի ղեկավարի ուշադրության կենտրոնում: Համայնքապետարանի կողմից իրականացվում են մի շարք ծրագրեր՝ խթանելու կրթության մակարդակը, օժանդակելու կրթօջախի առջև ծառացած խնդիրների լուծմանը:

Համայնքը չունի մանկապարտեզ: Համայնքի ղեկավարի առաջարկությամբ և համայնքի ավագանու որոշմամբ 2011 թվականի սեպտեմբեր ամսից Շահումյանի թ/ֆ համայնքապետարանի աջակցությամբ Շահումյանի միջնակարգ դպրոցում գործում է նախակրթարան, որտեղ ընդգրկված են նաև համայնքի 5 տարեկան երեխաները: Սակայն այս ծրագրի իրագործումը չի նվազեցնում համայնքում մանկապարտեզ կառուցելու անհրաժեշտությունը, որն առանց նպատակային հատկացումների գրեթե անհնար է իրագործել: Այն իրագործելու համար անհրաժեշտ է միավորել համայնքի բնակիչների, շահագրգիռ կազմակերպությունների ուժերը, բնակչության շրջանում տանել բացատրական աշխատանք՝ աջակցելու և սատարելու ծրագրի իրականացմանը:

Հանգիստ, մշակույթ, սպորտ

Համայնքը չունի մշակույթի տուն, մարզահրապարակներ, արտադպրոցական կրթական հաստատություններ: Այդ պատճառով երիտասարդությունը զրկվում է իր ակտիվ հանգիստը կազմակերպելու հնարավորությունից:

Ֆուտբոլային խաղերը կազմակերպվում են դպրոցի մարզահրապարակում, կեսօրից հետո:

Համայնքում կազմակերպվում են հիշատակի և տոն օրերին նվիրված միջոցառումներ: Նախատեսվում է առաջիկայում ևս շարունակել այս աշխատանքները՝ հնարավորինս շատ մասնակիցներ ընդգրկելով իրականացվող ծրագրերում:

Շենքային պայմաններ չունի նաև գրադարանը: Այն գործում է համայնքապետարանի շենքում: Համայնքի դպրոցահասակ երեխաները օգտվում են և՛ համայնքի, և՛ դպրոցում գործող գրադարանից:

Համայնքի բնակիչների հանգիստն ապահովելու հարցում խթան կհանդիսանար խաղահրապարակների առկայությունը, բակային տարածքների կանաչապատումը:

Մշակութային և արտադպրոցական կրթական հաստատությունների առկայությունը կխթաներ համայնքի բնակչության սոցիալ – տնտեսական, կրթական, ֆիզիկական զարգացման գործում: Սակայն համայնքի բյուջեի միջոցների հաշվին այս ծրագրի իրագործումը անհնար է: Նախատեսվում են որպես ֆինանսավորման աղբյուրներ օգտագործել սոցիալական հիմնադրամների միջոցները:

Առողջապահություն

Համայնքի վարչական տարածքում գործող միակ առողջապահական հիմնարկը բուժկետն է, որը գործում է Շահումյանի թ/ֆ համայնքապետարանի շենքում: Տարածքը վերանորոգվել և շահագործման է հանձնվել 2011 թվականի գարնանը Շահումյանի թ/ֆ համայնքապետարանի և <<Փրկենք երեխաներին>> կազմակերպության համատեղ միջոցների հաշվին: Շենքը կահավորված է առաջին բուժօգնության անհրաժեշտ տեխնիկական միջոցներով:

Համայնքապետարանի կողմից անընդմեջ աջակցություն և վերահսկողություն է իրականացվում, որպեսզի պատշաճ մակարդակով կազմակերպվի համայնքի բնակչության բժշկական սպասարկումը:

Առևտուր և սպասարկում

Համայնքի տարածքում առևտրի օբյեկտների ընդհանուր թիվը՝ 1, այդ թվում՝ առևտրի փոքր օբյեկտներ՝ 1:

Հիմնախնդիրներ՝ տեղեկատվական սարքավորումների բացակայություն:

Էներգամատակարարում

Շահումյանի թ/ֆ համայնքի էներգահամակարգը կառավարվում է <<Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր >> ընկերության կողմից:

Գազամատակարարում

Շահումյանի թ/ֆ համայնքի գազամատակարարումը իրականացվում է <<Գազպրոմ-Արմենիա>> ընկերության կողմից:

Արտաքին լուսավորություն

2019 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ Շահումյանի թ/ֆ համայնքի լուսավորվող փողոցների թիվը 6-ն է: Փողոցների հենասյուների վրա տեղադրվել են լուսատուներ:

Հիմնախնդիրներ՝ անհրաժեշտ է շարունակել արտաքին լուսավորության համակարգի կառուցման աշխատանքները՝ հետագայում ընդգրկելով նաև Ավան թաղամասի մնացած 2 փողոցները:

Աղետների ռիսկի կառավարում

Համայնքում աղետների բնածին և տեխնածին որակի ոլորտը մինչև վերջերս տարերային բնույթ է կրել: Ներկայումս այն ձևավորման փուլում է: Համայնքի տարածքը սեյսմիկ տեսակետից ակտիվ չէ: Բնական վտանգավոր երևույթներ՝ սելավներ, հեղեղումներ առկա չեն: ՈՒժեղ քամիներն ու կարկտահարությունը երբեմն համայնքին վնաս են հասցնում:

2.3. ՀԱՄԱՅՆՔՈՒՄ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎՈՂ ԾՐԱԳՐԵՐ

Համայնքի հիմնախնդիրների ցանկը երկար է: Սակայն հնգամյա ժամանակահատվածում կարելի է առանձնացնել նրանք, որոնց լուծումն իրատեսական է՝ ելնելով համայնքի ռեսուրսային հնարավորություններից և սահմանված հիմնական նպատակներից:

Համայնքում համայնքապետարանի կողմից առաջիկա հինգ տարիներին նախատեսվող ծրագրերի իրականացում.

1. Ներհամայնքային ճանապարհների բարեկարգում:
2. Համայնքի փողոցների արտաքին լուսավորության ցանցի աշխատանքների ավարտ:
3. Ոռոգման ջրագծերի մասնակի վերանորոգում:
4. Ջրահեռացման համակարգի վերանորոգում:
5. Մանկական խաղահրապարակների կառուցում:
6. Բազմաբնակարան շենքերի տանիքների վերանորոգում, մուտքերի դռների տեղադրում:
7. Համայնքապետարանի շենքի ընթացիկ նորոգում:
8. Մարզական խմբակների խաղասենյակների կապիտալ վերանորոգում:

Ծրագիր 1. Ներհամայնքային ճանապարհների բարեկարգում

Ծրագրի նկարագրությունն ու հիմնավորումը

Համայնքի գյուղամիջյան փողոցները գրունտային են:

Սույն ծրագրով նախատեսվում է շարունակել իրականացնել փոսալցումներ, խճապատում և հարթեցում բոլոր ներհամայնքային փողոցներում՝ հետագայում նախատեսելով ասֆալտապատման աշխատանքներ:

Ծրագրի նպատակն ու խնդիրները

- Վերացնել փողոցների ջրափոսերը:
- Ապահովել երթևեկության բավարար պայմաններ տրանսպորտային բոլոր միջոցների և հետիոտների համար:

Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ է լուծել մի շարք կարևոր խնդիրներ՝

- Ուսումնասիրել այն փողոցների ցանկը, որտեղ անհրաժեշտ է իրականացնել բարեկարգման աշխատանքներ և ըստ առաջնահերթության հաստատել այն:
- Կազմել ծրագրի իրականացման նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերը:

Ծրագրից սպասվող արդյունքները

Ծրագիրն իրականացնելը հնարավորություն կտա համայնքի փողոցները բերել բարեկարգ տեսքի, երթևեկության համար ստեղծել բավարար պայմաններ՝ տարվա բոլոր եղանակներին:

Ծրագրի ֆինանսական միջոցների գնահատում

Նախնական հաշվարկներով ծրագրի իրականացման համար կպահանջվի տարեկան մոտ 990.0 հազ. դրամ: Ուստի նպատակահարմար է փողոցների բարեկարգումը կատարել միայն համայնքի բյուջեի միջոցների հաշվին:

Ծրագիր 2. Համայնքի փողոցների արտաքին լուսավորության ցանցի աշխատանքների ավարտ

Ծրագրի նկարագրությունն ու հիմնավորումը

Անհրաժեշտ է շարունակել արտաքին լուսավորության համակարգի կառուցման աշխատանքները՝ հետագայում ընդգրկելով նաև Ավան թաղամասի մնացած երկու փողոցները:

Ծրագրի նպատակն ու խնդիրները

- Համայնքի բնակչության սոցիալ-տնտեսական պայմանների բարելավում:

Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ է լուծել մի շարք կարևոր խնդիրներ՝

- Ուսումնասիրել և ճշտել այն փողոցների ցանկը, որտեղ առաջնահերթ պետք է իրականացնել ծրագիրը:
- Կազմել ծրագրի իրականացման նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերը:

Ծրագրից սպասվող արդյունքները

Իրականացնելով այս ծրագիրը և շարունակելով լուսավորման համակարգի կառուցման և դրանց սպասարկման աշխատանքները՝ հնգամյա ծրագրի ավարտին համայնքի բոլոր փողոցները կլինեն լուսավորված, կբարելավվեն բնակչության սոցիալ-տնտեսական պայմանները:

Ծրագրի ֆինանսական միջոցների գնահատում

Նախնական մոտավոր հաշվարկներով 0.6 կմ երկարությամբ փողոցների արտաքին լուսավորության անցկացման աշխատանքների արժեքը տարեկան կկազմի մոտ 200.0 հազ. դրամ:

Ծրագիր 3. Ոռոգման ջրագծերի մասնակի վերանորոգում

Ծրագրի նկարագրությունն ու հիմնավորումը

Ծրագրի առաջնահերթության հիմնավորումը բացատրվում է նրանով, որ գյուղի ոռոգման ջրագծերը մոտ 40 տարվա վաղեմություն ունեն, մաշված են և վերանորոգման կարիք ունեն:

Ջուրն ունենում է անտեղի կորուստ, խաթարվում են հողատարածքները ժամանակին և անխափան ոռոգելու աշխատանքները:

Ծրագրի նպատակն ու խնդիրները

- Վերացնել ջրագծերի մաշվածությունից առաջացած ջրի կորուստները:
- Օժանդակել բնակչությանը՝ ժամանակին կազմակերպելու ոռոգման աշխատանքները:

Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ է լուծել մի շարք կարևոր խնդիրներ՝

- Մշակել համայնքի վնասված ջրագծերի առանձին հատվածների նախագծերը և ըստ առաջնահերթության հաստատել այն:
- Կազմել ծրագրի իրականացման նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերը:

Ծրագրից սպասվող արդյունքները

Ծրագիրն իրականացնելը հնարավորություն կտա հողատարածքները ոռոգելու համար ստեղծել բավարար պայմաններ, նվազեցնել ոռոգման ջրի կորուստները:

Ծրագրի ֆինանսական միջոցների գնահատում

Նախնական մոտավոր հաշվարկներով ջրագծերի մասնակի վերանորոգման աշխատանքների արժեքը տարեկան կազմում է մոտ 970.0 հազ. դրամ:

Ծրագիր 4. Ջրահեռացման /կոյուղու/ համակարգի մասնակի վերանորոգում

Ծրագրի նկարագրությունն ու հիմնավորումը

Ծրագրի առաջնահերթության հիմնավորումը բացատրվում է նրանով, որ գյուղի որոշ բնակելի թաղամասերում խաթարված է կենտրոնացված կոյուղագծի համակարգը, բնակիչները օգտագործում են տնամերձ հողամասերում կառուցված կոյուղահորերը:

Ծրագրի նպատակն ու խնդիրները

- Կանխել շրջակա միջավայրի աղտոտումը և բարելավել բնակչության կենցաղային պայմանները:
- Նախատեսվում է մշակել համայնքի կոյուղագծի առանձին հատվածների նախագծերը և շարունակական ծրագրով այդ աշխատանքներն իրականացնել՝ յուրաքանչյուր տարի իրագործելով առավել մեծ ծավալներ:

Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ է լուծել մի շարք կարևոր խնդիրներ՝

- Կազմել ծրագրի իրականացման նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերը:
- Ուսումնասիրել ներդրումային դաշտը:
- Կազմակերպել գնումների գործընթաց, կնքել պայմանագրեր շինարարական աշխատանքների կատարման և այդ աշխատանքների իրականացման ընթացքում հսկողության վերաբերյալ:

Ծրագրից սպասվող արդյունքները

Իրականացնելով այս ծրագիրը՝ հնգամյա ծրագրի ավարտին կարելի կլինի առավելապես ապահովել բնակչության՝ ջրահեռացման համակարգերից օգտվելու հնարավորությունը, կբարելավվի համայնքի բնակչության սոցիալ-տնտեսական պայմանները:

Ծրագրի ֆինանսական միջոցների գնահատում

Նախատեսվում է հնգամյա ծրագրի շրջանակներում համայնքի բյուջեի միջոցների հաշվին կազմակերպել ջրահեռացման համակարգերի վերանորոգման նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերի մշակման աշխատանքների գնման գործընթացը:

Ներդրումային ծրագրերի առկայության դեպքում համայնքապետարանը կաջակցի ծրագրի իրականացմանը:

Ծրագիր 5. Մանկական խաղահրապարակների կառուցում

Ծրագրի նկարագրությունն ու հիմնավորումը

Ծրագիրը նախատեսում է կազմակերպելու համայնքի երեխաների հանգիստը, խաղային ատրակցիոններ տեղադրելու ծառայությունները:

Ծրագրի նպատակն ու խնդիրները

- Համայնքի նախադպրոցական տարիքի երեխաների ազատ ժամանցի կազմակերպումը, շփումը այլ երեխաների հետ, ֆիզիկական դաստիարակությունն ու առողջության պահպանումը:
- Հարմար տարածքների ընտրությունը, կանաչապատումը, պահպանումը:

Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ է լուծել մի շարք կարևոր խնդիրներ՝

- Կազմել ծրագրի իրականացման նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերը:
- Ընտրել տարածքները, կանաչապատել և կազմակերպել խաղային տարբեր ատրակցիոնների գնումն ու տեղադրումը:
- Ծրագիրն իրականացնել 2019 թվականի ընթացքում:

Ծրագրից սպասվող արդյունքները

Իրականացնելով այս ծրագիրը՝ համայնքի երեխաներն իրենց ազատ ժամանակը կանցկացնեն մաքուր օդում խաղալով, շփվելով հասակակից այլ երեխաների ու բնության հետ, որը կօժանդակի նրանց ֆիզիկական դաստիարակությանը և առողջության ամրապնդմանը:

Ծրագրի ֆինանսական միջոցների գնահատում

Նախնական մոտավոր հաշվարկներով խաղահրապարակի կառուցման, կանաչապատման և կահավորման համար տարեկան անհրաժեշտ է 600.0 հազ. դրամ:

Ծրագիր 6 . Բազմաբնակարան շենքերի տանիքների վերանորոգում, մուտքերի դռների տեղադրում:

Ծրագրի նկարագրությունն ու հիմնավորումը

Համայնքի բազմաբնակարան շենքերի տանիքները վատթար վիճակում են: Շենքերի վերին հարկերը խոնավ են, առկա են կաթոցներ: Մուտքերի դռների բացակայությունը, հատկապես ձմռան ամիսներին, խանգարում է բնակարաններում համապատասխան ջերմաստիճան ապահովելուն:

Ծրագրի նպատակն ու խնդիրները

- Ապահովել բավարար կենցաղային պայմաններ բազմաբնակարան շենքերի բնակիչների համար:

Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ է լուծել մի շարք կարևոր խնդիրներ՝

- Կազմել ծրագրի իրականացման նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերը:
- Համապատասխան ֆինանսական միջոցների հայթայթում:

Ծրագրից սպասվող արդյունքները

Ծրագրի իրականացումը հնարավորություն կտա ապահովել կենցաղային անհրաժեշտ պայմաններ՝ բնակիչների սոցիալ-տնտեսական վիճակը բարելավելու համար:

Ծրագրի ֆինանսական միջոցների գնահատում

Նախնական մոտավոր հաշվարկներով ծրագիրն իրականացնելու համար տարեկան կպահանջվի 800.0 հազ դրամ:

Ծրագիր 7.Համայնքապետարանի շենքի ընթացիկ նորոգում

Ծրագրի նկարագրությունն ու հիմնավորումը

Ծրագիրը նախատեսում է համայնքապետարանի շենքի տանիքի հիմնանորոգման, աշխատասենյակների հատակների նորոգման, ինչպես նաև ներքին հարդարման աշխատանքների իրականացումը:

Համայնքապետարանի շենքը շահագործման օրվանից ի վեր չի վերանորոգվել:

Ծրագրի նպատակն ու խնդիրները

- Համայնքապետարանում բնականոն և բարեկեցիկ աշխատանքային պայմանների ապահովում:
- Աշխատանքների իրականացման համար այնպիսի ժամանակահատվածի ընտրություն, որ չխաթարի համայնքապետարանի աշխատանքային բնականոն գործունեությունը:

Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ է լուծել մի շարք կարևոր խնդիրներ՝

- Կազմել ծրագրի իրականացման նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերը:
- Աշխատանքները կազմակերպել հաջորդաբար՝ չխախտելով աշխատանքային գործառույթների իրականացումը:
- Ծրագիրն իրականացնել 2019-2023 թվականների ընթացքում:

Ծրագրից սպասվող արդյունքները

Իրականացնելով այս ծրագիրը՝ կբարելավվի համայնքի բնակչության սպասարկումը, համայնքապետարանի աշխատակազմի համար կապահովվի բարեկարգ միջավայրում աշխատանքների կազմակերպումը:

Ծրագրի ֆինանսական միջոցների գնահատում

Նախնական մոտավոր հաշվարկներով տարեկան կպահանջվի 990.0 հազ. դրամ:

Ծրագրի իրականացումը բացառապես համայնքի բյուջեի միջոցների հաշվին իրատեսական չէ: Ներդրումային ծրագրերի, շահագրգիռ անձանց և կազմակերպությունների կողմից ներդրումներ կատարելու դեպքում համայնքապետարանը կհամագործակցի նրանց հետ:

Ծրագիր 8. Մարզական խմբակների համար խաղասենյակների վերանորոգում

Ծրագրի նկարագրությունն ու հիմնավորումը

Ծրագիրը նախատեսում է համայնքապետարանի շենքին կից շենքի տանիքի հիմնանորոգում, արտադպրոցական խմբակների համար խաղասենյակների կառուցում, ինչպես նաև ներքին հարդարման աշխատանքների իրականացում:

Ծրագրի նպատակն ու խնդիրները

- Աջակցություն համայնքի երիտասարդների և դպրոցահասակ երեխաների մշակութային և ֆիզիկական դաստիարակությանը, ազատ ժամանցի կազմակերպմանը, որ չխաթարի համայնքապետարանի աշխատանքային բնականոն գործունեությունը:

Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ է լուծել մի շարք կարևոր խնդիրներ՝

- Կազմել ծրագրի իրականացման նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերը:
- Աշխատանքները կազմակերպել հաջորդաբար՝ չխախտելով աշխատանքային գործառույթների իրականացումը:
- Ծրագիրն իրականացնել 2019-2023 թվականների ընթացքում:

Ծրագրից սպասվող արդյունքները

Իրականացնելով այս ծրագիրը՝ կբարելավվի համայնքի բնակչության ազատ ժամանցի կազմակերպումը, երեխաներն ընդգրկված կլինեն խմբակներում:

Ծրագրի ֆինանսական միջոցների գնահատում

Նախնական մոտավոր հաշվարկներով տարեկան կպահանջվի 990.0 հազ. դրամ:

2.4. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄՆԵՐ

Համայնքի բյուջեի մուտքերը հիմնականում ձևավորվում են բացառապես վարչական բյուջեի միջոցների հաշվին: Վարչական բյուջեի եկամուտները ձևավորվում են սահմանափակ թվով եկամտատեսակների՝ հարկերի, տեղական տուրքերի և գույքի վարձակալությունից եկամուտների հաշվին: Համայնքի բյուջեի կանխատեսվող եկամուտների մեծ մասը /2019 թվական՝ 92,3% , 2020 թվական՝ 92,4%, 2021 թվական՝ 92,3%, 2022 թվական՝ 92,4%, 2023 թվական՝ 92,6 %/ ձևավորվում են պետական բյուջեից համայնքին տրամադրվող ֆինանսական համահարթեցման դոտացիաների հաշվին */աղյուսակ 4/:*

Քանի որ համայնքի բյուջեի ֆոնդային մասում մուտքեր քիչ են կանխատեսվում, ապա ծրագրավորվող հինգ տարիների կապիտալ ծախսերը մեծ մասամբ կիրականացվեն համայնքի բյուջեի վարչական մասի պահուստային ֆոնդից ֆոնդային բյուջե կատարվող հատկացումների և դոնոր կազմակերպությունների հաշվին:

Աղյուսակ 3. Համայնքի 2017-2018 թվականներին բյուջեի մուտքերի ցուցանիշները և 2019-2023 թվականների բյուջեի մուտքերի կանխատեսումը

Հ/հ	Մուտքերի անվանումը	2017 Փաստ. /հազ. դր./	2018 Փաստ. /հազ. դր./	2019 Կանխ. /հազ. դր./	2020 Կանխ. /հազ. դր./	2021 Կանխ. /հազ. դր./	2022 Կանխ. /հազ. դր./	2023 Կանխ. /հազ. դր./
	Բյուջետային մուտքեր՝ ընդամենը	**29903,4**	**26428,5**	**28196.1**	**26402.0**	**26155.0**	**26005.0**	**25854.0**
1.	Հարկեր և տուրքեր	3375.3	2314.1	3051.0	2615.0	2491.0	2391.0	2390.0
1.1	Հողի հարկ	529.6	558.5	552.0	552.0	555.0	555.0	554.0
1.2	Գույքահարկ շենք-շին. և փոխադրամիջոցներ	2751.1	1680.6	2020.0	1677,1	1600,0	1550,0	1600,0
1.3	Տեղական տուրքեր	20.0	11.0	24.0	11,0	11,0	11,0	11,0
1.4	Գույքի վարձակալությունից եկամուտներ	55.0	55,0	55.0	55,0	55.0	55,.0	55.0
1.5	Տեղական վճարներ	19.6	9.0	400.0	320.0	270.0	220.0	170.0
2.	Ընթացիկ ներքին պաշտոնական դրամաշնորհներ պետբյուջեից	24428,1	24014,4	25145.1	23786,9	23664,0	23614,0	23464,0
2.1	Այլ եկամուտներ	2100,0	100,0	0	0	0	0	0

Աղյուսակ 4. Համայնքի 2019-2023 թվականների բյուջեն /եկամուտների կանխատեսումը 2017 թվականի համեմատ աճը՝ արտահայտված տոկոսներով/

Եկամտի և ծախսի տեսակը	2018թ. տարեկան պլան /հազ. դրամ/	2019թ. կանխատեսվող /հազ. դրամ/	2018թ. փաստացի նկատ.մամբ /%/	2020թ. կանխատեսվող /հազ. դրամ/	2018թ. փաստացի նկատմամբ /%/	2021թ. կանխատեսվող /հազ. դրամ/	2018թ. փաստացի նկատ.մամբ /%/	2022թ. կանխատեսվող /հազ. դրամ/	2018թ. փաստացի նկատ.մամբ /%/	2023թ. կանխատեսվող /հազ. դրամ/	2018թ. փաստացի նկատ.մամբ /%/
Ընդամենը եկամուտներ	26428.5	28196.1	9	26402.0	10	26155.0	10	26005.0	10	25854.0	10
Հարկային եկամուտներ	2314.1	3051.0	32	2615.0	13	2491.0	8	2391.0	3	2390.0	3
Հողի հարկ	558.5	552.0	10	552.0	10	555.0	10	555.0	10	554.0	10
Գույքահարկ /շենք, ավտո/	1680.6	2020.0	20	1677.1	10	1600.0	9	1550.0	9	1600.0	9
Տեղական տուրքեր	11.0	24.0	18	11.0	0	11.0	0	11.0	0	11.0	0
Գույքի վարձակալություն	55.0	55.0	0	55.0	0	55.0	0	55.0	0	55.0	0
Տեղական վճարներ	9.0	400.0	44	320.0	40	270.0	30	220.0	24	170.0	9
Պաշտոնական ընթացիկ դրամաշնորհներ	24014.4	25145.1	5	23786.9	10	23664.0	10	23614.0	10	23464.0	8
Այլ եկամուտներ	100.0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

2.5. ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԽՈՉԸՆԴՈՏՆԵՐ ԵՎ ԴԺՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Համայնքի զարգացման համար կան բազմաթիվ խոչընդոտներ ու դժվարություններ:

Դրանց մի մասը պայմանավորված է համայնքի բնակչության գործազրկությամբ, սոցիալապես անապահով աղքատ բնակչության առկայությամբ, անհրաժեշտ եկամուտների բացակայությամբ:

Խոչընդոտների ու դժվարությունների մյուս մասը պայմանավորված է համայնքի փողոցների անբարեկարգ վիճակով, մանկապարտեզի, խաղահրապարակների, կանաչապատ տարածքների, մարզական և մշակութային օջախների բացակայությամբ:

Նշված հիմնախնդիրների լուծման համար առկա դժվարությունները հիմնականում կապված են համայնքի եկամուտներից: Համայնքը չունի բավարար եկամուտներ՝ իր առջև դրված հիմնախնդիրները լուծելու համար:

Զարգացման հետևյալ ուղղություններում առկա դժվարությունները.

1) Գործարար միջավայրի բարելավման և ձեռնարկատիրության խթանման հիմնական խոչընդոտող գործոններն են.

- ֆինանսական միջոցների բացակայությունը,
- գիտելիքների պակասը:

2) Ակտիվ մշակութային և մարզական կյանքի կազմակերպումը երիտասարդության ներգրավմամբ.

- համապատասխան մարզական կառույցների և գույքի բացակայությունը,
- մշակույթի տան բացակայությունը:

3) Ֆիզիկական կուլտուրայի և առողջ ապրելակերպի խրախուսումը երիտասարդների ներգրավմամբ խնդրի խոչընդոտներից են.

- համապատասխան մարզական կառույցների բացակայությունը,
- ֆինանսական միջոցների բացակայությունը:

4) Համայնքի բնակչության սոցիալական պաշտպանությունը բարելավելու համար խոչընդոտ է.

- աշխատատեղերի բացակայությունը:

5) Համայնքում բնակարանային շինարարության խթանման խոչընդոտ են.

- աշխատատեղերի բացակայություն,
- ֆինանսական միջոցների բացակայություն:

6) Համայնքի բնակավայրերի կառուցապատումը, բարեկարգումը և կանաչապատումը, համայնքի աղբահանությունը և սանիտարական մաքրումը, կոմունալ տնտեսության աշխատանքների ապահովումը, ինչպես նաև համայնքային գերեզմանատների պահպանումը և գործունեության ապահովումը խնդրի խոչընդոտներից են՝

- ֆինանսական ոչ բավարար միջոցները:

7) Աղետների ռիսկերի նվազեցման և արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության ու քաղաքացիական պաշտպանության միջոցառումների իրականացումը խնդրի խոչընդոտներից են՝

- քաղաքացիների անհատական պաշտպանության միջոցների բացակայությունը,
- ազդանշանային սարքերի բացակայությունը,
- բնակչության ոչ բավարար իրազեկվածությունը:

8) Գյուղատնտեսության զարգացման խթանմանը խոչընդոտում են՝

- գյուղտեխնիկայի բացակայությունը,
- սերմերի և պարարտանյութերի ոչ մատչելի գները,
- գյուղմթերքի իրացման դժվարությունները,
- անբերրի հողերը,
- ոռոգման ջրագծերի մաշվածությունը:.

9) Համայնքում շրջակա միջավայրի պահպանությանը խոչընդոտում են՝

- բնապահպանական խնդիրների իրազեկվածության ցածր մակարդակը,
- կանաչապատ գոտիների բացակայությունը:

10) Զբոսաշրջության զարգացմանը խոչընդոտում են՝

- զբոսաշրջային հետաքրքրություն ներկայացնող տեսարժան վայրերի, պատմական հուշարձանների, եկեղեցիների, ժամանցի վայրերի բացակայությունը:

11) Համայնքի երիտասարդության խնդիրների լուծմանն ուղղված ծրագրերի և միջոցառումների կազմակերպմանը խոչընդոտում են՝

- մշակույթի տան բացակայությունը,
- ժամանցի վայրերի բացակույթունը,
-աշխատատեղերի բացակայությունը:

12) Համայնքում ծնելիության և բազմազավակության խթանման խոչընդոտներից են՝

- գործազրկությունը,
- սոցիալական վիճակը:

13) Համայնքում բնակչության առողջության պահպանման և բարելավման ծրագրերի իրականացմանը և մատչելի բժշկական սպասարկման պայմանների ստեղծմանը խոչընդոտում են՝

- մասնագետների պակասը,

-ժամանակակից սարքավորումների պակասը:

14) Համայնքային հասարակական կյանքին հաշմանդամների մասնակցության խթանման դժվարությունները պայմանավորված են սահմանափակ հնարավորություններ ունեցող անձանց համար աշխատատեղերի բացակայությամբ:

2.6. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՈՒԺԵՂ ԵՎ ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐԻ, ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔՆԵՐԻ/ՈՒԹՀՍ/ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

Համայնքի զարգացումն ապահովող միջոցառումների մշակման և իրատեսական արդյունքների հասնելու համար իրականացվել է համայնքի ուժեղ և թույլ կողմերի, արտաքին միջավայրի կողմից ընձեռված հնարավորությունների և սպառնալիքների գնահատում:

Ուժեղ կողմեր	Թույլ կողմեր
1.Խմելու ջրի ներհամայնքային համակարգի առկայություն: 2. Համայնքում գազի և էլեկտրաէներգիայի բավարար մատակարարում: 3. Հեռախոսակապի, ինտերնետ կապի և հեռուստա-ընկերությունների առկայություն: 4. Էջմիածին քաղաքին մոտ գտնվելը: 5. Անշարժ գույքի ցածր գներ: 6. Գյուղում բարձրագույն և միջնակարգ մասնագիտական կրթությամբ մասնագետների առկայություն: 7. Համայնքի ղեկավար-ավագանի-բնակիչներ՝ ամուր կապ, վստահություն,	1. Ճանապարհների անբարեկարգ վիճակ: 2.Գործազրկության բարձր մակարդակ, աշխատատեղերի սակավություն: 3. Ազգաբնակչության անվճարունակություն, սոցիալ – տնտեսական պայմանների ոչ բարձր մակարդակ: 4. Ոռոգման ցանցերի անմխիթար վիճակ: 5. Գյուղատնտեսության համար պիտանի հողերի սակավություն, հողերի անբերրիություն: 6. Ժամանցի սահմանափակ հնարավորություններ, մարզական և մշակութային օջախների բացակայու-թյուն:

փոխհամաձայնեցում: 8. Համայնքային իշխանությունը պատրաստակամ է առաջարկել նպաստավոր պայմաններ համայնքում ներդրում կատարողներին:	7. Մանկապարտեզի բացակայություն: 8.Ներդրումային ծրագրերի և ներդրողների բացակայություն:
Հնարավորություններ	**Սպառնալիքներ**
1.Հեռանկարային ծրագրեր, որոնք կբերեն ֆինան-սական կայունություն: 2.Մեծ աշխատուժի առկայություն:	1.Մեծ չափերի հասնող գործազրկություն: 2.Բնակչության անվճարունակություն: 3.Տարերային աղետներ /ցրտահարություն, կարկտահարություն, երաշտ/: 4. Աշխատատեղերի սահմանափակ թիվ:

3. ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ ԵՎ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԼԱՆԱՎՈՐՈՒՄ

3.1. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՏԵՍԼԱԿԱՆ

Համայնքի տնտեսական զարգացման գործում կարևոր է հաշվի առնել համայնքի բնակչության հեռանկարային աճը, որի հիմքում համայնքի հեռանկարային զարգացման հնարավորություններն են:

Համայնքի զարգացման քաղաքականության ռազմավարությունն է՝ հետևողականորեն բարեփոխումներ անցկացնել և բարելավել համայնքի բնակչության սոցիալ-տնտեսական, մշակութային, հանգստի պայմանները, ունենալ մաքուր, բարեկարգ, կանաչապատ բնակավայր:

Զարգացման հիմնական ուղղությունների իրականացման գործընթացում խիստ կարևորվում է տեղական իշխանությունների, համայնքի բնակչության, լրատվամիջոցների, գործարարների, օտարերկրյա ներդրողների համատեղ գործունեությունը, ինչպես նաև համագործակցությունը պետական և կառավարման մարմինների և դոնոր կազմակերպությունների հետ:

Հիմնական նպատակները

- ✓ Համայնքի ղեկավարի իրավասության շրջանակներում միջոցներ ձեռնարկել՝ պաշտպանելու համայնքի բնակիչների իրավունքները և օրինական շահերը, ակտիվացնել բնակիչների մասնակցությունը տեղական ինքնակառավարմանը:
- ✓ Համայնքում զարգացնել գյուղատնտեսությունը /հողագործություն, անասնապահություն, այգեգործություն, թռչնապահություն, մեղվապահություն/՝ տնամերձների, վարելահողերի նպատակային և արդյունավետ օգտագործման, ոռոգման ջրագծերի վերանորոգման միջոցով:
- ✓ Բարելավել համայնքի բնակչության կոմունալ-կենցաղային պայմանները, ապահովել համայնքի շինությունների պահպանումը և բարեկարգումը:
- ✓ Բարելավել համայնքի բյուջեն՝ բարձրացնելով եկամուտների հավաքագրման մակարդակը, ճշտել հողի հարկի և գույքահարկի բազաները, նպատակային օգտագործել բյուջեի եկամուտները:
- ✓ Միջոցներ ձեռնարկել սոցիալապես անապահով խավերի սոցիալական պայմանների բարելավման ուղղությամբ /սոցօգնություններ, բարեգործական միջոցառումներ/:
- ✓ Հատուկ ուշադրություն դարձնել կրթօջախների /դպրոց, նախակրթարան/ բնականոն գործունեությանը:

Համայնքի կայուն զարգացման ցուցանիշներն են՝

- Աղքատության շեմից ցածր գտնվող ընտանիքների հարաբերությունը համայնքի ընտանիքների ընդհանուր թվին /արտահայտված տոկոսով/:
- Համայնքի սեփական եկամուտների տարեկան աճ /արտահայտված տոկոսով/:
- Համայնքում գրանցված բնակիչների թվի փոփոխությունը /չպայմանավորված բնական աճով/ նախորդ տարվա համեմատ /արտահայտված տոկոսով/:

Ցուցանիշների արժեքները հինգ տարիների համար ներկայացված է աղյուսակ 5-ում:

Աղյուսակ 5.

Հ/հ	Ցուցանիշները	2019 թ.	2020թ.	2021թ.	2022թ.	2023թ.
1.	Աղքատության շեմից ցածր գտնվող ընտանիքների հարաբերությունը համայնքի ընտանիքների ընդհանուր թվին	9%	9%	8%	8%	7%
2.	Համայնքի սեփական եկամուտների տարեկան աճ	2%	2.1%	2.2%	2.5%	2.5%
3.	Համայնքում գրանցված բնակիչների թվի փոփոխությունը /չպայմանավորված բնական աճով/ նախորդ տարվա համեմատ	0.5%	0.5%	0.5%	0.5%	0.5%

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԸ

Առաջիկա հինգ տարիներին համայնքի հիմնական նպատակներն են՝

- Բարեկարգել և կանաչապատել ներհամայնքային ճանապարհները:
- Շարունակել լուսավորման համակարգերի սպասարկման աշխատանքները:
- Շարունակական ծրագրով իրականացնել ջրահեռացման համակարգի կառուցման աշխատանքները:
- Աջակցել բազմաբնակարան շենքերի բնակիչներին՝ վերանորոգելու շենքերի տանիքները, տեղադրելու մուտքերի դռներ:
- Ավելացնել սանիտարական մաքրման և աղբահանության ծավալները:
- Վերանորոգել համայնքապետարանի շենքը:
- Կառուցել մանկական խաղահրապարակ:
- Բարձրացնել համայնքապետարանի աշխատակազմի կառավարման արդյունավետությունը՝ ապահովելով բնակչությանը մատուցվող ծառայությունների և սպասարկումների մակարդակն ու որակը;

Համայնքի պարտադիր խնդիրների լուծման համար սահմանվել են անմիջական նպատակներ, նախատեսվել են ծրագրեր և դրանցից ակնկալվող միջանկյալ արդյունքներ: Համայնքի զարգացման յուրաքանչյուր ծրագրի համար կազմվել է անձնագիր:

ԾՐԱԳՐԻ ԱՆՁՆԱԳԻՐ N 1

Ներհամայնքային ճանապարհների բարեկարգում

(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Ներհամայնքային ճանապարհների բարեկարգում						
Ծրագրի անմիջական նպատակ							
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
		-	990000	990000	990000	990000	990000
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	1.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
			990000	990000	990000	990000	990000
	2.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
			990000	990000	990000	990000	990000
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 1.1 Նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերի կազմում : 1.2 Շինարարական կազմակերպության ընտրության մրցույթ: 1.3 Կնքել պայմանագիր հաղթող շինարարական կազմակերպության հետ: 2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 2.1 Շինաշխատանքների իրականացում: 2.2 Կազմել, քննարկել և ընդունել աշխատանքների կատարման ավարտական ակտը:						
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝ 495000 Կապիտալ ծախսեր՝ 495000 Ընդհանուր բյուջեն՝ 990000						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Նյութեր և սարքավորումներ, աշխատուժ						
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը							
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Համայնքի բնակիչները						
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2019-2023թթ						
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Ներհամայնքային ճանապարհների և փողոցների բարեկարգման՝ փոսալցման, խճապատման աշխատանքների ավարտից հետո կբարելավվի բնակչության ազատ տեղաշարժը:						

ԾՐԱԳՐԻ ԱՆՁՆԱԳԻՐ N 2

Փողոցների արտաքին լուսավորության ցանցի աշխատանքների ավարտ

(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Փողոցների արտաքին լուսավորության ցանցի վերականգնում						
Ծրագրի անմիջական նպատակ							
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
		-	200000	200000	200000	200000	200000
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	1.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
		-	200000	200000	200000	200000	200000
	2.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
		-	200000	200000	200000	200000	200000
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 1.1 Նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերի կազմում : 2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 2.1 Աշխատանքների իրականացում: 2.2 Կազմել, քննարկել և ընդունել աշխատանքների կատարման ավարտական ակտը:						
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝ 100000 Կապիտալ ծախսեր՝ 100000 Ընդհանուր բյուջեն ՝ 200000						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Նյութեր և սարքավորումներ, աշխատուժ						
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը							
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Համայնքի բնակիչները						
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2019-2023թթ						
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Համայնքի Ավան թաղամասի փողոցների գիշերային լուսավորության անցկացման արդյունքում կհեշտանա բնակչության տեղաշարժը գիշերային ժամերին, կբարելավվի գույքի պահպանությունը, կբարձրանա բնակչության տրամադրությունը:						

ԾՐԱԳՐԻ ԱՆՁՆԱԳԻՐ N 3

Ոռոգման ջրագծերի մասնակի վերանորոգում

(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Ոռոգման ջրագծերի մասնակի վերանորոգում						
Ծրագրի անմիջական նպատակ							
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
		-	970000	970000	970000	970000	970000
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	1.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
		-	970000	970000	970000	970000	970000
	2.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
		-	970000	970000	970000	970000	970000
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 1.1 Նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերի կազմում : 2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 2.1 Աշխատանքների իրականացում: 2.2 Կազմել, քննարկել և ընդունել աշխատանքների կատարման ավարտական ակտը:						
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝ 370000 Կապիտալ ծախսեր՝ 600000 Ընդհանուր բյուջեն ՝970000						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Նյութեր և սարքավորումներ, աշխատուժ						
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը							
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Համայնքի բնակիչները						
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2019-2023թթ						
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Ոռոգման ներքին ցանցերի վերանորոգման, հուների մաքրման արդյունքում կբարելավվի ոռոգման ջրամատակարարումը, հողագործությունը կդառնա հողօգտագործողների համար դյուրին: Կավելանան չմշակվող գյուղատնտեսակա նշանակության հողերի քանակը:						

ԾՐԱԳՐԻ ԱՆՁՆԱԳԻՐ N 4

Ջրահեռացման համակարգի վերանորոգում

(Ծրագրի անվանում)

<table>
<tr><td>Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը</td><td colspan="7">Ջրահեռացման համակարգի խաթարված վիճակ</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Ծրագրի անմիջական նպատակ</td><td colspan="7"></td></tr>
<tr><td rowspan="3">Ցուցանիշներ</td><td>Ելակետային արժեք</td><td colspan="6">Թիրախային արժեքներ</td></tr>
<tr><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td><td>2021</td><td>2022</td><td>2023</td></tr>
<tr><td>-</td><td>880000</td><td>880000</td><td>880000</td><td>880000</td><td>880000</td></tr>
<tr><td rowspan="9">Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ</td><td colspan="7">1.</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Ցուցանիշներ</td><td>Ելակետային արժեք</td><td colspan="6">Թիրախային արժեքներ</td></tr>
<tr><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td><td>2021</td><td>2022</td><td>2023</td></tr>
<tr><td>-</td><td>880000</td><td>880000</td><td>880000</td><td>880000</td><td>880000</td></tr>
<tr><td colspan="7">2.</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Ցուցանիշներ</td><td>Ելակետային արժեք</td><td colspan="6">Թիրախային արժեքներ</td></tr>
<tr><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td><td>2021</td><td>2022</td><td>2023</td></tr>
<tr><td>-</td><td>880000</td><td>880000</td><td>880000</td><td>880000</td><td>880000</td></tr>
<tr><td>Ծրագրի հիմնական գործողությունները</td><td colspan="7">1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ
1.1 Նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերի կազմում :
2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ
2.1 Աշխատանքների իրականացում:
2.2 Կազմել, քննարկել և ընդունել աշխատանքների կատարման ավարտական ակտը:</td></tr>
<tr><td>Ծրագրի բյուջեն</td><td colspan="7">Ընթացիկ ծախսեր՝
Կապիտալ ծախսեր՝
Ընդհանուր բյուջեն ՝</td></tr>
<tr><td>Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ</td><td colspan="7">Նյութեր և սարքավորումներ, աշխատուժ</td></tr>
<tr><td>Ծրագրի հիմնական ռիսկերը</td><td colspan="7"></td></tr>
<tr><td>Ծրագրի հիմնական շահառուները</td><td colspan="7">Համայնքի բնակիչները</td></tr>
<tr><td>Ծրագրի սկիզբ և ավարտ</td><td colspan="7">2019-2023թթ</td></tr>
<tr><td>Ծրագրի համառոտ նկարագրություն</td><td colspan="7">Խաթարված կոյուղագծերի վերանորոգման արդյունքում կկանխվի շրջակա միջավայրի աղտոտումը, կբարելավվեն բնակչության կենցաղային պայմանները:</td></tr>
</table>

ԾՐԱԳՐԻ ԱՆՁՆԱԳԻՐ N 5

Մանկական խաղահրապարակների կառուցում

(Ծրագրի անվանում)

<table>
<tr><td>Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը</td><td colspan="6">Համայնքում բացակայում են մանկական այգիներ, պուրակներ, խաղահրապարակներ: Երեխաները ազատ ժամանցի կազմակերպման վայր չունեն:</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Ծրագրի անմիջական նպատակ</td><td colspan="6"></td></tr>
<tr><td rowspan="3">Ցուցանիշներ</td><td>Ելակետային արժեք</td><td colspan="5">Թիրախային արժեքներ</td></tr>
<tr><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td><td>2021</td><td>2022</td><td>2023</td></tr>
<tr><td>-</td><td>600000</td><td>600000</td><td>600000</td><td>600000</td><td>600000</td></tr>
<tr><td rowspan="9">Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ</td><td colspan="6">1.</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Ցուցանիշներ</td><td>Ելակետային արժեք</td><td colspan="5">Թիրախային արժեքներ</td></tr>
<tr><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td><td>2021</td><td>2022</td><td>2023</td></tr>
<tr><td>-</td><td>600000</td><td>600000</td><td>600000</td><td>600000</td><td>600000</td></tr>
<tr><td colspan="6">2.</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Ցուցանիշներ</td><td>Ելակետային արժեք</td><td colspan="5">Թիրախային արժեքներ</td></tr>
<tr><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td><td>2021</td><td>2022</td><td>2023</td></tr>
<tr><td>-</td><td>600000</td><td>600000</td><td>600000</td><td>600000</td><td>600000</td></tr>
<tr><td>Ծրագրի հիմնական գործողությունները</td><td colspan="6">1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ
1.1 Նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերի կազմում :
2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ
2.1 Աշխատանքների իրականացում:
2.2 Կազմել, քննարկել և ընդունել աշխատանքների կատարման ավարտական ակտը:</td></tr>
<tr><td>Ծրագրի բյուջեն</td><td colspan="6">Ընթացիկ ծախսեր՝ 200000
Կապիտալ ծախսեր՝ 400000
Ընդհանուր բյուջեն ՝ 600000</td></tr>
<tr><td>Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ</td><td colspan="6">բարեգործություն</td></tr>
<tr><td>Ծրագրի հիմնական ռիսկերը</td><td colspan="6"></td></tr>
<tr><td>Ծրագրի հիմնական շահառուները</td><td colspan="6">Համայնքի բնակիչները</td></tr>
<tr><td>Ծրագրի սկիզբ և ավարտ</td><td colspan="6">2019-2023թթ</td></tr>
<tr><td>Ծրագրի համառոտ նկարագրություն</td><td colspan="6">Կստեղծվի բարեկեցիկ միջավայր նախադպրոցական տարիքի երեխաների համար: Այն կլինի ժամանակ անցկացնելու հաճելի վայր:</td></tr>
</table>

ԾՐԱԳՐԻ ԱՆՁՆԱԳԻՐ N 6

ԲԱԶՄԱԲՆԱԿԱՐԱՆ ՇԵՆՔԵՐԻ ՏԱՆԻՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՈՒՄ, ԴՌՆԵՐԻ ՏԵՂԱԴՐՈՒՄ

(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Տանիքների վերանորոգում, դռների տեղադրում						
Ծրագրի անմիջական նպատակ							
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
		-	800000	800000	800000	800000	800000
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	1.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
		-	800000	800000	800000	800000	800000
	2.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
		-	800000	800000	800000	800000	800000
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 1.1 Նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերի կազմում : 2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 2.1 Աշխատանքների իրականացում: 2.2 Կազմել, քննարկել և ընդունել աշխատանքների կատարման ավարտական ակտը:						
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝ 200000 Կապիտալ ծախսեր՝ 600000 Ընդհանուր բյուջեն ՝ 800000						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Բարեգործություն, դոնոր կազմակերպություն, պետական աջակցություն						
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը							
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Համայնքի բնակիչները						
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2019-23թթ						
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Բնակելի շենքերը կպաշտպանեն ջրերի ներթափանցումից և հետագա քայքայումից: Վերջին հարկում գտնվող բնակարանները կազատվեն տանիքից ներթափանցող ջրի խոնավությունից:						

ԾՐԱԳՐԻ ԱՆՁՆԱԳԻՐ N 7

ՀԱՄԱՅՆՔԱՊԵՏԱՐԱՆԻ ՇԵՆՔԻ ԸՆԹԱՑԻԿ ՆՈՐՈԳՈՒՄ

(Ծրագրի անվանում)

<table>
<tr><td>Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը</td><td colspan="6">Համայնքապետարանի շենքը գտնվում է վատ վիճակում: Բացակայում են բարեկեցիկ պայմաններ աշխատակազմի համար:</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Ծրագրի անմիջական նպատակ</td><td colspan="6"></td></tr>
<tr><td rowspan="3">Ցուցանիշներ</td><td>Ելակետային արժեք</td><td colspan="5">Թիրախային արժեքներ</td></tr>
<tr><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td><td>2021</td><td>2022</td><td>2023</td></tr>
<tr><td>-</td><td>990000</td><td>990000</td><td>990000</td><td>990000</td><td>990000</td></tr>
<tr><td rowspan="7">Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ</td><td colspan="6">1.</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Ցուցանիշներ</td><td>Ելակետային արժեք</td><td colspan="5">Թիրախային արժեքներ</td></tr>
<tr><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td><td>2021</td><td>2022</td><td>2023</td></tr>
<tr><td>-</td><td>990000</td><td>990000</td><td>990000</td><td>990000</td><td>990000</td></tr>
<tr><td colspan="6">2.</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Ցուցանիշներ</td><td>Ելակետային արժեք</td><td colspan="5">Թիրախային արժեքներ</td></tr>
<tr><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td><td>2021</td><td>2022</td><td>2023</td></tr>
<tr><td>-</td><td>990000</td><td>990000</td><td>990000</td><td>990000</td><td>990000</td></tr>
<tr><td>Ծրագրի հիմնական գործողությունները</td><td colspan="6">1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ
1.1 Նախահետազոտական ծախսեր:
1.2 Նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերի կազմում :
2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ
2.1 Աշխատանքների իրականացում:
2.2 Կազմել, քննարկել և ընդունել աշխատանքների կատարման ավարտական ակտը:</td></tr>
<tr><td>Ծրագրի բյուջեն</td><td colspan="6">Ընթացիկ ծախսեր՝ 300000
Կապիտալ ծախսեր՝ 690000
Ընդհանուր բյուջեն ՝ 990000</td></tr>
<tr><td>Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ</td><td colspan="6">Բարեգործություն</td></tr>
<tr><td>Ծրագրի հիմնական ռիսկերը</td><td colspan="6"></td></tr>
<tr><td>Ծրագրի հիմնական շահառուները</td><td colspan="6">Համայնքապետարանի աշխատակազմ</td></tr>
<tr><td>Ծրագրի սկիզբ և ավարտ</td><td colspan="6">2019-23թթ</td></tr>
<tr><td>Ծրագրի համառոտ նկարագրություն</td><td colspan="6">Կբարելավվեն աշխատակազմի աշխատանքային պայմանները: Կբարձրանա բնակչության սպասարկման որակը:</td></tr>
</table>

ԾՐԱԳՐԻ ԱՆՁՆԱԳԻՐ N 8

Մարզական խմբակների համար խաղասենյակների վերանորոգում

(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Խաղասենյակների վերանորոգում						
Ծրագրի անմիջական նպատակ							
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
		-	990000	990000	990000	990000	990000
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	1.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
		-	990000	990000	990000	990000	990000
	2.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
		-	990000	990000	990000	990000	990000
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 1.1 Նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերի կազմում : 2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 2.1 Աշխատանքների իրականացում: 2.2 Կազմել, քննարկել և ընդունել աշխատանքների կատարման ավարտական ակտը:						
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝ 300000 Կապիտալ ծախսեր՝ 690000 Ընդհանուր բյուջեն ՝990000						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Ֆինանսական միջոցների անբավարարություն						
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը							
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Համայնքի բնակիչները						
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2019-2023թթ						
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Ծրագրի իրականացումը հնարավորություն կտա աշխուժացնել համայնքի մշակութային և մարզական կյանքը, տոնական օրերին կազմակերպել միջոցառումներ և երեկույթներ, բնակչության ազատ ժամանակը դարձնել հետաքրքիր և արդյունավետ:						

4.ՀԶՀԾ-Ի ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄ

Համայնքի յուրաքանչյուր տարվա բյուջեի նախագիծը կազմելու ծրագրային հիմքը ՀԶՀԾ-ում համապատասխան տարվա համար նախատեսված ոլորտային և բնակարանային ծրագրերն են, որոնց իրականացման համար հաշվարկվել են ֆինանսավորման համապատասխան աղբյուրներ և ծախսեր: Գործնականում ՀԶՀԾ-ի իրականացումը հանգում է հիմնականում /չհաշված ֆինանսավորման այլ աղբյուրների հաշվին նախատեսված ծախսերը/ համայնքի գալիք հինգ տարիների բյուջեների կատարմանը:

Շահումյանի թ/ֆ համայնքի ՀԶՀԾ-ի ֆինանսավորումն ամփոփված է կից ֆայլում:

5.ՀԶՀԾ-Ի ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳ

ՀԶՀԾ-ի ներքին մոնիթորինգն իրականացվելու է -ի և տարեկան բյուջեի կառավարման գծով ԽՄ-ի կողմից յուրաքանչյուր տարին մեկ անգամ:

ՀԶՀԾ-ի մոնիթորինգն իրականացվելու է ըստ ոլորտային ծրագրերի և միջոցառումների աշխատանքների կատարման ցուցանիշների:

Կից ֆայլում ներկայացված է ՀԶՀԾ-ում ներառված ծրագրերի միջոցառումների մոնիթորինգի և գնահատման վերաբերյալ տեղեկատվության ներկայացման ձևանմուշը:

Աղյուսակ 7. ՀՋՀԾ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

Շահումյանի թ/ֆ համայնք

(2019-2023 թթ.)

Պարտադիր խնդիր	Բյուջե-տավորված միջոցներ	Ծրագրի կատարումն ըստ տարիների					Ֆինանսավորման աղբյուրներ					Ծախսերի դասեր			Ֆինանսավորման կարգավիճակ		
		2019	2020	2021	2022	2023	Համայնքի սեփական եկամուտներ	Ներքին պաշտոնական դրամաշնորհներ	Արտաքին պաշտոնական դրամաշնորհներ	Բարեգործություն/ հովանավորություն/ Պետություն – համայնք – մասնավոր հատված համագործակցություն		Այլ աղբյուրներ	Ընթացիկ ծախսեր	Կապիտալ ծախսեր	Ֆինանսավորումն ապահովված է	Ֆինանսավորման շուրջ ընթանում են բանակցություններ	Նախատեսվել է ֆինանսավորման
Ներհամայնքային ճանապարհների բարեկարգում							√	√									

[illegible] վերականգնողական աշխատանքների ավարտ																	
Ոռոգման ջրագծերի մասնակի վերանորոգում							√	√									
Ջրահեռացման համակարգի վերանորոգում							√	√									
Մանկական խաղահրապարակի կառուցում							√			√							
Բազմաբնակարան շենքերի տանիքների վերանորոգում, մուտքերի դռների տեղադրում							√	√									
Համայնքապետարանի շենքի ընթացիկ նորոգում							√	√		√							
Մարզական խմբակների խաղասենյակների կապիտալ վերանորոգում							√	√									

Աղյուսակ 8. ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ ԱՆՁՆԱԳԻՐ
Շահումյանի թ/Ֆ համայնք
(2019-2023 թվականներ)

Տրամաբանական մոդելի բաղադրիչ	Ցուցանիշի փաստացի արժեք (2018)	Ցուցանիշի թիրախային արժեք (2019)	Ցուցանիշի փաստացի արժեք (2019)	Ցուցանիշի կատարողական (2019)	Ցուցանիշի թիրախային արժեք (20120	Ցուցանիշի փաստացի արժեք (2020)	Ցուցանիշի կատարողական (2020)	Ցուցանիշի թիրախային արժեք (2021)	Ցուցանիշի փաստացի արժեք (2021)	Ցուցանիշի կատարողական (2021)	Ցուցանիշի թիրախային արժեք (2022)	Ցուցանիշի փաստացի արժեք (2022)	Ցուցանիշի կատարողական (2022)	Ցուցանիշի թիրախային արժեք (2023)	Ցուցանիշի փաստացի արժեք (2023)	Ցուցանիշի կատարողական (2023)	Տվյալների հավաքագրման կարգերակարգերվեր		Ցուցանիշի ստացման աղբյուր	Ցուցանիշի ստացման մեթոդ
																	Կիսամյակ յուր	Տարեկան		
Համայնքի կայուն զարգացում																				
Աղքատության շեմից ցածր գտնվող ընտանիքների հարաբերությունը համայնքի ընտանիքների ընդհանուր թվին (արտահայտված տոկոսով)	10	**10**	**10**			**10**			9			10		**9**				X	Մարզպետարան, համայնքապե-տարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն/հարցազրույց
Համայնքի սեփական եկամուտների տարեկան աճ,արտահայտված տոկոսով	10	10	11.9	1.8	1.8	1.8			2			2.1		2.2				X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
Համայնքում գրանցված բնակիչների թվի փոփոխությունը նախորդ տարվա համեմատ, արտահայտված տոկոսով, չհաշված համայնքի բնակչության փոփոխությունը բնական աճի պատճառով	0.2	0.2	0.5			0.5			0.5			0.5		0.5				X	ՀՀ Ոստիկանություն	Հարցում

1. Գործարար միջավայրի բարելավում և ձեռնարկատիրության խթանում																				
2. Համայնքի գույքի և դրամական միջոցների կառավարում	**82**	85	87			90			96			95		95				X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
3. Նախադպրոցական և արտադպրոցական դաստիարակություն																				
Առանձնացված նախադպրոցական հաստատություն (այն համայքներում, որտեղ առանձին նախակրթարան չկա)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	X	X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
Նախադպրոցական հաստատություններում ընդգրկված երեխաների թվաքանակի հարաբերությունը համայնքի նախադպրոցական տարիքի երեխաների ընդհանուր թվին, արտահայտված տոկոսով)	45	46	51			50			56			55		57				X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
Ծնողների բավարարվածությունը նախադպրոցական կրթությունից	80	81	80			80			92			90		94					Նախադպրոցական հաստատութ-յուններ հաճախող երեխաների ծնողներ	Հարցում կամ խմբային հարցազրույց/ֆոկուս խումբ
Արտադպրոցական հաստատություններում ընդգրկված երեխաների թվի հարաբերությունը համայնքի դպրոցական տարիքի երեխաների ընդհանուր թվին, արտահայտված տոկոսով	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	X	X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
Ծնողների բավարարվածությունը արտադպրոցական կրթությունից	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	X		Արտադպրոցական հաստատություններ հաճախող երեխաների ծնողներ	Հարցում կամ խմբային հարցազրույց/ ֆոկուս խումբ
4. Ակտիվ մշակութային և մարզական կյանքի կազմակերպումը՝ երիտասարդության ներգրավմամբ																				
Համայնքապետարանի կազմակերպված մշակութային միջոցառումների թիվ																		X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն

Համայնքում գործող մշակութային խմբակների թիվ																		X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
Մշակութային խմբակներում ընդգրկված երեխաների ու պատանիների թվի հարաբերությունը համայնքի երեխաների ու պատանիների թվին՝ արտահայտված տոկոսով	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	X	X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
Ծնողների բավարարվածությունը մշակութային խմբակներից																	X		Արտադպրոցական հաստատություններ հաճախող երեխաների ծնողներ	Հարցում կամ խմբային հարցազրույց/ ֆոկուս խումբ
Համայնքապետարանի միջոցներով կազմակերպված երեխաների ու պատանիների այցելություններ համայքից դուրս մշակութային օջախներ	2	1				4			5			6		10				X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
Համայնքապետարանի միջոցներով համայնքում կազմակերպված մարզական միջոցառումների թիվ	2	2				2			2			2		3				X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
Համայնքային գրադարանի (ներառյալ էլեկտրոնային գրադարանի) առկայություն	այո	այո	այո			այո			այո			այո		այո			X	X	Համայնքապետա-րան	Դիտարկում
Գրադարնից օգտվողների թվի տարեկան աճ նախորդ տարվա համեմատ, արտահայտված տոկոսով	1	1	1			1			1			1		1				X	Գրադարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
5. Համայնքի բնակչության սոցիալական պաշտպանություն																				
Սոցիալական ծրագրի առկայություն	այո	այո	այո			այո			այո			այո	այո	այո						
Շահառուների բավարարվածությունը	այո	այո	այո			այո			այո	յո		այո	այո	այո						
6. Ֆիզիկական կուլտուրայի և առողջ ապրելակերպի խրախուսումը																				

Համայնքապետարանի օժանդակությամբ համայնքում գործող մարզական խմբակների թիվ																		X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
Մարզական խմբակներում ընդգրկված երեխաների ու պատանիների թվի հարաբերությունը համայնքի երեխաների ու պատանիների ընդհանուր թվին, արտահայտված տոկոսով																		X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
Ծնողների բավարարվածությունը մարզական խմբակներից																	X		Մարզական խմբակներ հաճախող երեխաների ու պատանիների ծնողներ	Հարցում կամ խմբային հարցազրույց/ ֆոկուս խումբ
7. Համայնքում բնակարանային շինարարության խթանումը																				
Համայնքում կառուցված բնակելի մակերես																		X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
Համայնքապետարանում հաշվառված բնակարանային պայմանների բարելավման կարիք ունեցող ընտանիքների թվի հարաբերությունը համայնքի տնային տնտեսությունների ընդհանուր թվին, արտահայտված տոկոսով	5	6	5			5			7			3		3				X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
8. Համայնքի բնակավայրերի կառուցապատումը, բարեկարգումը և կանաչապատումը, համայնքի աղբահանությունը և սանիտարական մաքրումը, կոմունալ տնտեսության աշխատանքների ապահովումը, համայնքային գերեզմանատների պահպանումը և գործունեության ապահովումը	**50**	50	52			61			64			70		70						

Համայնքի գլխավոր հատակագծի առկայություն																		X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
Համայնքում գլխավոր հատակագծին համապատասխան տրված շինարարական թույլտվությունների թվի հարաբերությունը տրված շինարարական թույլտվությունների ընդհանուր թվին, արտահայտված տոկոսով																		X	Համայնքապետարան	Փաստացի ուսումնասիրություն
Համայնքում քաղաքաշինական կանոնադրության առկայություն														այո		այո		X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
Կառուցապատման թույլատրության մեջ նշված ժամկետների պահպանմամբ իրականացված շինարարությունների թվի հարաբերությունը համայնքում իրականացված շինարարությունների ընդհանուր թվին, արտահայտված տոկոսով	90	92	91			90			90			91		90				X	Համայնքապետարան	Փաստացի ուսումնասիրություն
Համատիրությունների կողմից սպասարկվող բնակելի մակերեսի հարաբերությունը համայնքի կողմից սպասարկվող բնակելի մակերեսին, արտահայտված տոկոսով																		X	Համայնքապետարան/ համատիրու-թյուններ	Փաստացի ուսումնասիրություն
Համայնքում հավաքված և աղբավայրերում տեղադրված աղբի հարաբերությունը համայնքում առաջացող ամբողջ աղբին, արտահայտված տոկոսով																		X	Համայնքապետարան/ մասնավոր օպերատորներ	Խորքային հարցազրույց
Համայնքի սանիտարական մաքրման ենթարկվող տարածքի մակերեսի հարաբերությունը համայնքի ընդհանուր տարածքի մակերեսին, արտահայտված տոկոսով	15	15	15			15			15			15		15				X	Համայնքապետարան/ մասնավոր օպերատորներ	Հարցում/խորքային հարցազրույց
Համայնքի բնակիչների բավարարվածությունը աղբահանությունից և սանիտարական մաքրումից	90	92	90			90			95			95		95			X		Համայնքի բնակիչներ	Հարցում կամ խմբային հարցազրույց/ ֆոկուս խումբ

Համայնքի բնակիչների բավարարվածությունը ջրամատակարարումից և ջրահեռացումից	20	20	20			20			50			100		100			X		Համայնքի բնակիչներ	Հարցում կամ խմբային հարցազրույց/ ֆոկուս խումբ
Համայնքի բնակիչների բավարարվածությունը ոռոգման ջրի մատակարարումից	50	55	50			50			50			55		50						Հարցում կամ խմբային հարցազրույց/ֆոկուս խումբ
Համայնքի բնակիչների բավարարվածությունն աղբահանությունից և սանիտարական մաքրումից	15	15	15			15			15			15		10			X		Համայնքի բնակիչներ	Հարցում
Համայնքի կանաչ տարածքների տարեկան աճ, արտահայտված տոկոսով	0	10	10			10			25			30						X	Համայնքապետա-րան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
Գերեզմանատների համապատասխանությունը հատակագծին (այսինքն՝ գերեզմանատան հաստատված տարածքից դուրս գերեզմանատեղի չի հատկացվում)																		X	Համայնքապետա-րան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
9. Համայնքի հասարակա -կան տրանսպորտի աշխատանքի կազմակեր -պում, համայնքային ճանապ արհային ենթակառուցվածք ների պահպանություն և շահագործում																				
Համայնքի բնակիչների բավարարվածությունը համայնքը սպասարկող հասարակական տրանսպորտի աշխատանքներից	80	80	80			81			80			82		80			X		Համայնքի բնակիչներ	Հարցում
Համայնքային ենթակայության ճանապարհներին տեղադրված ճանապարհային նշանների թվի հարաբերությունն անհրաժեշտ ճանապարհային նշաններին, արտահայտված տոկոսով																		X	Համայնքապետա-րան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
Համայնքում կահավորված ավտոբուսային կանգառների հարաբերությունը ավտոբուսային կանգառների ընդհանուր թվին																		X	Համայնքապետա-րան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն

Համայնքը սպասարկող հասարակական տրանսպորտի պարկում 5 և ավելի տարի հնություն ունեցող մեքենաների հարաբերությունն ավտոպարկի մեքենաների ընդհանուր թվին, արտահայտված տոկոսով	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	X	Համայնքապետա-րան/ուղևորափո-խադրումներ իրականացնող ընկերություն(ներ)	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն/ հարցում
Համայնքի ենթակայության տակ գտնվող ճանապարհների ամեն տարի ասֆալտապատած հատվածի երկարության հարաբերությունը համայնքի ենթակայության տակ գտնվող ճանապարհների երկարությանը, արտահայտված տոկոսով	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	X	Համայնքապետա-րան/շինարարութ-յուն իրականացնող ընկերություն(ներ)	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն/ հարցում
10. Աջակցություն պետական պաշտպանության իրականացմանը																				
Համայնքում բնակվող զինապարտ քաղաքացիների գրանցամատյանի վարում	այո	այո	այո			այո			այո			այո		այո				X	Համայնքապետարան/տարածքային զինվորական կոմիս արիատներ	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
11. Աղետների ռիսկերի նվազեցման և արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության ու քաղաքացիական պաշտպանության միջոցառումների իրականացում																				
Համայնքում սպասարանի կամ թաքստոցի առկայություն	ոչ																		Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
Համայնքում քաղաքացիական շտաբի առկայություն	այո	այո	այո																Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
Արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության բնագավառում համայնքի ՔՊ մարմինների հմտությունների կատարելագործման նպատակով վարժանքներ	այո	այո	այո			այո			այո			այո		այո					Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
Կամավորական փրկարար միավորումների ստեղծում, ուսուցման կազմակերպում	ոչ	ոչ	ոչ																Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն

12. Գյուղական բնակավայր ընդգրկող համայնքներում գյուղատնտեսության զարգացման խթանում																				
Համայնքի՝ գյուղատնտեսությամբ զբաղվող բնակիչների եկամտի տարեկան աճ	5	7	12			16			17			20		25				X	Գյուղատնտեսու-թյամբ զբաղվող բնակիչներ	Հարցում կամ խմբային հարցազրույց/ֆոկուս խումբ
Բերքատվության տարեկան աճ	5	5	10			15			15			20		25				X	Համայնքապետա-րան	Հարցում
Համայնքի մշակվող գյուղատնտեսական նշանակության հողերի հարաբերությունը ընդհանուր գյուղատնտեսական նշանակության հողերին արտահայտված տոկոսով	20	95	95			95			95			95		95				X	Համայնքապետա-րան/ՋՕԸ	Հարցում
13. Համայնքում շրջակա միջավայրի պահպանություն																				
Համայնքում էներգախնայող լամպերով լուսավորվող տարածքի հարաբերությունը ընդհանուր լուսավորվող տարածքին, արտահայտված տոկոսով	100	100	100			100			100			100		100				X	Համայնքապետա-րան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
Համայնքի կազմակերպած ծառատունկի ժամանակ տնկված ծառերի կպչողականություն, արտահայտված տոկոսով	0	0	0															X	Համայնքապետա-րան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
Համայնքի մաքրման շաբաթօրյակներ	2	4	4			4			4					2				X	Համայնքապետա-րան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
14. Զբոսաշրջային հեռանկարներ ունեցող համայնքներում՝ զբոսաշրջության զարգացման խթանում																				
Զբոսաշրջությունից եկամուտ ստացող տնային տնտեսությունների աճ նախորդ տարվա համեմատ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	X	Զբոսաշրջությունից եկամուտ ստացող տնային տնտեսություններ	Խմբային հարցազրույց /ֆոկուս խումբ

Համայնք այցելած զբոսաշրջիկների թվաքանակի աճ նախորդ տարվա համեմատությամբ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	X	Հյուրանոցներ, տուրսիատական գործակալություն-ներ, համայնքապետա-րան	Խմբային հարցազրույց /ֆոկուս խումբ
15. Համայնքի երիտասարդության խնդիրների լուծմանն ուղղված ծրագրերի և միջոցառումների կազմակերպում																				
Համայնքի միջոցներով կազմակերպված ծրագրերի և միջոցառումների քանակ	2	2	3			4			5			5		5				X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
16.Համայնքում ծնելիության և բազմազավակության խթանում																				
Համայնքում ծնելիության աճ նախորդ տարվա համեմատ, արտահայտված տոկոսով	5	5	5			5			5			5		5				X	ՔԿԱԳ բաժին	Հարցում
3 և ավելի երեխաներ ունեցող ընտանիքների աճ նախորդ տարվա համեմատ, արտահայտված տոկոսով																		X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթա յին ուսումնասիրու թյուն
17.Համայնքում բնակչության առողջության պահպանման և բարելավման ծրագրերի իրականացում, արդյունավետ և մատչելի բժշկական սպասարկման պայմանների ստեղծում																				
Ոչ վարակիչ հիվանդությունների հիվանդացության նվազում նախորդ տարվա համեմատ, արտահայտված տոկոսներով	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	X	Համայնքապետարան, համայնքապետարանի ենթակայության բժշկական հաստատություններ	Փաստաթղթա յին ուսումնասիրու թյուն կամ հարցում
Համայնքային ենթակայության բուժական հիմնարկի կողմից այլ բուժական հիմնարկներ ուղղորդված այցելուների քանակի նվազում նախորդ տարվա համեմատ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	X	Բժշկական հաստատություն-ներ	Հարցում կամ հարցազրույց

18. Համայնքային հասարակական կյանքին հաշմանդամների մասնակցության խթանում																				
Համայնքային կյանքում կազմակերպվող միջոցառումներ, որոնց մասնակցել են հաշմանդամություն ունեցող անձիք (որպես ընդհանուր միջոցառումների թվաքանակի տոկոս)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	X		Հաշմանդամու-թյուն ունեցող անձիք	Խմբային հարցազրույց /ֆոկուս խումբ
Համայնքային կյանքում կազմակերպվող միջոցառումներին մասնակցած հաշմանդամություն ունեցող անձանց թվի (որպես հաշմանդամություն ունեցող անձանց տոկոս)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	X		Հաշմանդամու-թյուն ունեցող անձիք	Խմբային հարցազրույց /ֆոկուս խումբ
19. Բարեգործության խթանում																				
Բարեգործական նպատակներով հանգանակված գումար հաշվարկված որպես համայնքի սեփական եկամուտների տոկոս	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	X	Համայնքապետ արան/բարեգործակ ան կազմակերպութ յուններ	Հարցում կամ հարցազրույց
Համայնքի կողմից կազմակերպված բարեգործական միջոցառումների քանակ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	X	Համայնքապե տարան	Փաստաթղթա յին ուսումնասիրու թյուն
Ցուցանիշ 1																				
Ցուցանիշ 2																				
Ցուցանիշ n																				

ՀՀՀՀ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ
Շահումյանի թ/Ֆ համայնք
(2019-2023 թթ.)

Պարտադիր խնդիր	Բյուջետավորված միջոցներ	Ծրագրի կատարումն ըստ տարիների					Ֆինանսավորման աղբյուրներ					
		2019	2020	2021	2022	2023	Համայնքի սեփական եկամուտներ	Ներքին պաշտոնական դրամաշնորհներ	Արտաքին պաշտոնական դրամաշնորհներ	Բարեգործություն/նվիրատվություն	Պետություն-համայնք-մասնավոր հատված համագործակցություն	Այլ աղբյուրներ
1. Գործարար միջավայրի բարելավում և ձեռնարկատիրության խթանում												
2. Համայնքի գույքի և դրամական միջոցների կառավարում	146531.3	28196.1	29124.2	29504.3	29800.4	29906.3						
3. Նախադպրոցական և արտադպրոցական դաստիարակություն												
4. Ակտիվ մշակութային և մարզական կյանքի կազմակերպումը՝ երիտասարդության ներգրավմամբ	4950.0	990.0	990.0	990.0	990.0	990.0						
5. Համայնքի բնակչության սոցիալական պաշտպանություն	5000.0	1000.0	1000.0	1000.0	1000.0	1000.0						
6. Ֆիզիկական կուլտուրայի և առողջ ապրելակերպի խրախուսումը												
7. Համայնքում բնակարանային շինարարության խթանումը	4000.0	800.0	800.0	800.0	800.0	800.0						

8. Համայնքի բնակավայրերի կառուցապատումը, բարեկարգումը և կանաչապատումը, համայնքի աղբահանությունը և սանիտարական մաքրումը, կոմունալ տնտեսության աշխատանքների ապահովումը, համայնքային գերեզմանատների պահպանումը և գործունեության ապահովումը	9580.0	1080.0	2000.0	2100.0	2200.0	2200.0						
9. Համայնքի հասարակական տրանսպորտի աշխատանքի կազմակերպում, համայնքային ճանապարհային ենթակառուցվածքների պահպանություն և շահագործում	4950.0	990.0	990.0	990.0	990.0	990.0						
10. Աջակցություն պետական պաշտպանության իրականացմանը												
11. Աղետների ռիսկերի նվազեցման և արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության ու քաղաքացիական պաշտպանության միջոցառումների իրականացում												
12. Գյուղական բնակավայր ընդգրկող համայնքներում գյուղատնտեսության զարգացման խթանումը	2195	437.0	438.0	439.0	440.0	441.0						
14. Զբոսաշրջային հեռանկարներ ունեցող համայնքներում՝ զբոսաշրջության զարգացման խթանում												

15. Համայնքի երիտասարդության խնդիրների լուծմանն ուղղված ծրագրերի և միջոցառումների կազմակերպում	1100.0	200.0	210.0	220.0	230.0	240.0						
16.Համայնքում ծնելիության և բազմազավակության խթանում	3000.0	400.0	500.0	600.0	700.0	800.0						
17.Համայնքում բնակչության առողջության պահպանման և բարելավման ծրագրերի իրականացում, արդյունավետ և մատչելի բժշկական սպասարկման պայմանների ստեղծում												
18. Բարեգործության խթանում												

Ծախսերի դասեր		Ֆինանսավորման կարգավիճակ			
Ընթացիկ ծախսեր	Կապիտալ ծախսեր	Ֆինանսավորումն առկա է	Ֆինանսավորման շուրջ ընթանում են բանակցություններ	Ներկայացվել է ֆինանսավորման հայտ	Ֆինանսավորման հարցը լուծված չէ
					Լուծված չէ
					Լուծված չէ
					Լուծված չէ

					Լուծված չէ
					Լուծված չէ

					Լուծված չէ
					Լուծված չէ
					Լուծված չէ

ԵԶՐԱՓԱԿՈՒՄ

Համայնքի սոցիալ-տնտեսական զարգացման հնգամյա ծրագիրը հիմք է հանդիսանալու համայնքի տարեկան ծրագրերի և բյուջեների մշակման և կատարման աշխատանքները կազմակերպելիս:

Ելնելով Շահումյանի թ/ֆ համայնքի սոցիալ-տնտեսական զարգացման հնգամյա ծրագրի ռազմավարությունից և ընդհանուր նպատակներից՝ շատ կարևոր է սեփական եկամուտների լրացուցիչ աղբյուրներ գտնելը, ֆինասական միջոցների արդյունավետ հավաքագրման կազմակերպումն ու նպատային օգտագործումը 2019-2023 թվականներին, որոնցով հնարավոր կլինի իրականացնել ինչպես ընթացիկ և հիմնական վերանորոգման աշխատանքներ, այնպես էլ սոցիալ-տնտեսական զարգացման տարբեր ծրագրեր:

Համայնքապետարանի աշխատակիցները կմշակեն իրենց բնագավառի կոնկրետ ծրագրեր, որոնք կարելի է ներկայացնել Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն, մարզպետարան: Լրացուցիչ ներդրումներ հայթհայթելու նպատակով նախատեսվում է փնտրել ինվեստիցիաների նոր աղբյուրներ, ներգրավել գործարարների սեփական միջոցները և տարբեր սոցիալական հիմնադրամների ներդրումները:

ՀԶՀԾ-ն հանդսանալու է համայնքի գալիք հինգ տարիների գործունեության ուղեցույցը: 2019-2023 թվականների ընթացքում ՀԶՀԾ-ում ընդգրկված ծրագրերի իրականացմանն են ուղղված լինելու համայնքի տեղական ինքնակառավարման մարմինների ջանքերն ու աշխատանքը՝ մոբիլիզացնելով համայնքի ֆինանսական, մարդկային և նյութական ռեսուրսների ողջ ներուժը:

ՀԶՀԾ-ի իրագործումը հնարավորություն կտա քայլ առ քայլ մոտենալ հեռվում նշմարվող այն ցանկալի տեսլականին, որպիսին ցանկանում է տեսնել համայնքի յուրաքանչյուր բնակիչ:

ՀԶՀԾ-ում տեղ գտած դրույթները լինելու են այն ծրագրային հիմքը, որի վրա հենվելով՝ կազմվելու է յուրաքանչյուր տարվա բյուջեն:

Ծրագրերը հաջողությամբ իրագործելու համար ՏԻՄ-երում պետք է սերտորեն և արդյունավետ համագործակցեն պետական կառույցների, միջազգային դոնոր կազմակերպությունների և այլ շահագրգիռ կողմերի և կառույցների հետ:

ՀԶՀԾ-ի իրականացման հսկողությունը և ներքին վերահսկողությունը կիրականացնեն համայնքի ղկավարը և համայնքի ավագանին: ՀԶՀԾ-ի ներքին վերահսկողության արդյունքները կներկայացվեն համայնքի ավագանուն՝ ի գիտություն:

Յուրաքանչյուր հաջորդ տարի կկատարվի ՀԶՀԾ-ի իրականացման նախորդ տարվա արդյունքների ուսումնասիրություն, ամփոփում, ձեռքբերումների գնահատում և թերությունների բացահայտում: Նախորդ տարվա արդյունքների հիման վրա համապատասխան ուղղումներ և լրացումներ կկատարվեն հետագա մյուս տարիների համար: Հիմնվելով ՀԶՀԾ-ի իրականացման տարեկան հաշվետվության վերաբերյալ համայնքի ավագանու կայացրած որոշման վրա՝ ՀԶՀԾ-ի վերանայման անհրաժեշտության դեպքում համայնքի ղեկավարը ՀԶՀԾ-ում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու

վերաբերյալ իր և /կամ/ համայնքի ավագանու անդամներից ստացված բոլոր առաջարկությունները ներկայացնում է համայնքի ավագանու քննարկմանը և հաստատմանը:

Համայնքի ավագանու անդամի /անդամների/ առաջարկած այն փոփոխությունները և /կամ/ լրացումները, որոնք ավելացնում են ՀԶՀԾ-ի իրականացման ծախսերը, համայնքի ավագանու որոշմամբ ընդունվում են միայն համայնքի ղեկավարի եզրակացության առկայությամբ և ավագանու նիստին ներկա անդամների ձայների երկու երրորդով:

ՀԶՀԾ-ի փոփոխությունները և /կամ/ լրացումները ավագանու հաստատումից հետո հրապարակվում են Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Շահումյանի թ/ֆ համայնքապետարանի
աշխատակազմի քարտուղար՝ *Հ. Մանուկյան*